

2e Besluitvormende Bestuursrapportage 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
1. Saldo van de besluitvormende bestuursrapportage.....	5
2. Toelichting per programma	7
2.1 Programma 1 Algemene dienstverlening	7
2.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving.....	7
2.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	9
2.4 Programma 4 Zorg en samenleving	10
2.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer	12
2.6 Programma 6 Bestuur	12
2.7 Overhead	13
2.8 Algemene dekkingsmiddelen	14
3. Investeringskredieten	16
4. Grondexploitaties	18
5. Reserves.....	19
6. Voorzieningen.....	25
7. Begrotingswijzigingen per programma	26
8. Raadsvoorstel.....	28
9. Informerende bestuursrapportage (IBR)	29
9.1 Programma 1 Algemene dienstverlening	29
9.1.1 Dienstverlening en informatievoorziening	29
9.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving.....	31
9.2.1 Een nieuwe omgevingsvisie voor de leefomgeving	32
9.2.2 Leefbaarheid en brede welvaart.....	33
9.2.3 Openbare ruimte	38
9.2.4 Wonen	39

9.2.5 Infrastructuur	41
9.2.6 Een veilige leefomgeving	42
9.2.7 Schadeherstel, versterking en een duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond	52
9.2.8 Sport en gezondheid	56
9.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	60
9.3.1 Economie en werkgelegenheid versterken	60
9.3.2 Samenwerking in de regio en over de grens	62
9.3.3 Een aantrekkelijk centrum Oldambt	64
9.3.4 Toerisme, cultuur en erfgoed.....	67
9.3.5 Optimaliseren van de arbeidsmarkt	69
9.4 Programma 4 Zorg en samenleving	71
9.4.1 WMO, jeugd en participatiewet	72
9.4.2 Inburgering	80
9.4.3 Terugdringen van problematische schulden.....	83
9.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer	84
9.5.1 Energietransitie en klimaat.....	85
9.6 Programma 6 Bestuur	89
9.6.1 Lokale democratie versterken	89

Inleiding

Met deze 2e besluitvormende rapportage (BBR2) informeren wij over een aantal financiële bijstellingen op de begrotingsbudgetten evenals over de stand van zaken van onze beleidsvoornemens van dit lopende jaar.

Deze BBR kent een groot aantal bijstellingen van budgetten. De overgrote meerderheid hiervan kent een budgettair neutraal karakter. Deze hebben vooral betrekking op (extra) ontvangen programmagelden waar dit jaar en de komende jaren ook extra kosten tegenover staan. U komt deze bijstellingen dus zowel onder de baten als de lasten tegen en we kunnen nu al aangeven dat een groot deel daarvan bij de jaarrekening gereserveerd zal worden.

Er is echter ook sprake van een behoorlijk aantal grote financiële meevallers. Waar we de budgetten bij BBR1 met ongeveer € 5,5 miljoen (negatief) moesten bijstellen is nu sprake van financiële mutaties met invloed op het begrotingssaldo van afgerond € 6,3 miljoen waarmee het begrotingssaldo uitkomt op € 3,5 miljoen (ongeveer € 900.000 hoger dan bij de begroting 2026 is vastgesteld).

1. Saldo van de besluitvormende bestuursrapportage

Bedragen x € 1.000

	2026
Primitieve Begroting	2.662
Mutatie 1e BBR	-/- 5.419
Mutatie 2e BBR	6.337
Bijgesteld begrotingssaldo	3.540

Begrotingswijzigingen met invloed op het resultaat

Deze BBR bevat een grote hoeveelheid mutaties die bij de afzonderlijke programma's worden toegelicht. Daarbij hanteren we een verantwoordingsgrens van € 50.000, kleinere mutaties worden bij de tabellen in de afzonderlijke programma's onder de overige mutaties geschaard.

Effect mutaties op saldo (x € 1.000)		
Lasten		
a totale mutaties op de lasten	12.651	
b waarvan budgettair neutraal	18.769	
c (b-a) waarvan lagere lasten	6.118	voordeel voor het saldo
d stortingen in reserves	5.645	nadeel voor het saldo
e (c - d) invloed op saldo	473	voordeel voor het saldo
Baten		
a totale mutaties op de lasten	24.310	
b waarvan budgettair neutraal	18.769	
c (a-b) waarvan hogere baten	5.541	voordeel voor het saldo
d ontrekkingen aan reserves	349	voordeel voor het saldo
e (c + d) invloed op saldo	5.890	voordeel voor het saldo
Totale invloed op het saldo	6.363	voordeel voor het saldo

In bovenstaande tabel is zichtbaar gemaakt dat het uiteindelijke saldo van alle mutaties die invloed op het begrotingssaldo hebben ruim € 6,3 miljoen bedraagt. We hebben ruim € 18,7 miljoen aan (extra) baten voor diverse programma's ontvangen die ook aan deze programma's besteed moeten worden. Om de reden is aan de lastenkant eenzelfde bedrag opgenomen, niet bestede bedragen worden bij de jaarrekening gereserveerd voor komende jaren.

Naast die ruim € 18,7 miljoen hogere lasten constateren we bij diverse budgetten ook lagere lasten voor een bedrag van in totaal € 6,1 miljoen. Om die reden bedraagt de totale mutatie op de lasten per saldo afgerond € 12,6 miljoen.

Voor de baten geldt dat we naast die € 18,7 miljoen (extra) programmagelden aanvullend nog € 5,5 miljoen aan baten verwachten. Een deel van die extra middelen storten we overigens in de reserves. Uiteindelijk wordt het begrotingssaldo dus per saldo met € 6,3 miljoen positief beïnvloed. Hieronder geven we een opsomming van de belangrijkste afwijkingen groter dan € 500.000 per soort afwijking.

- rente en afschrijving € 2,4 miljoen voordeel
- algemene uitkering € 4,3 miljoen voordeel, hiervan bestemd voor:
 - uitvoering klimaat en energie (CDOKE), extra uitgaven van € 1,4 miljoen (nadeel)
 - Nijbegun, extra budget van € 1,1 miljoen (nadeel)
- specifieke uitkering Wet inburgering en onderwijsroute € 509.000 voordeel
- specifieke uitkering niet beoogde jeugdzorgkosten € 631.000 voordeel
- lagere bijdrage Afeer 2026 € 1,8 miljoen voordeel
- terugbetaling Afeer en VKB 2025 € 847.000 voordeel
- bijstelling budgetten WMO € 618.000 nadeel
- Vangnetregeling BUIG vanwege hogere kosten bijstand € 582.000 voordeel

Zowel deze, als de overige afwijkingen, worden nader toegelicht bij de afzonderlijke programma's. Hierbij merken we nog op dat u het voordeel op rente en afschrijving niet 1 op 1 terug ziet in 1 programma omdat dit betrekking heeft meerder programma's.

Begrotingswijzigingen zonder invloed op het resultaat

Hiervoor is aangegeven dat er zowel aan de baten- als de lastenkant een bedrag van € 18,7 miljoen is opgenomen. Dit zijn de begrotingswijzigingen zonder invloed op het resultaat, de belangrijkste (groter dan € 500.000) zijn:

- NPG Hart voor Scheemda, € 4,2 miljoen
- NPG project de Rensel, € 3,8 miljoen
- NPG Graanrepubliek 2.0, € 3 miljoen
- Bevaarbaar maken Burgemeester Schonfeldplein, € 2,5 miljoen
- NPG tegemoetkoming blok B, € 2 miljoen
- NPG Wincity, € 947.000
- Erfgoeddeal, € 830.000

Deze en ook de overige budgettaire afwijkingen worden bij de afzonderlijke programma's toegelicht.

2. Toelichting per programma

2.1 Programma 1 Algemene dienstverlening

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van programma 1 Algemene dienstverlening	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	1.660	0	104	1.764
Baten	1.061	0	29	1.090
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	599	0	75	674
Totaal	599	0	75	674

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 75.000,- Nadelig

- Inkoop documenten burgerzaken € 100.000 nadelig

Enkele jaren gelden is de geldigheidstermijn van diverse documenten gewijzigd. Hierdoor zijn er pieken en dalen ontstaan in de aanvraag en verstrekking van deze documenten. Eveneens zijn de tarieven voor de inkoop van de documenten gestegen. Deze nadelige begrotingswijziging heeft dan ook te maken met zowel het aantal aanvragen en verstrekkingen als de inkoopprijs van de documenten.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 25.000 voordelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een voordelige invloed hebben op het resultaat.

2.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	37.313	46.672	14.166	98.151
Baten	7.353	40.928	18.556	66.837
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	29.960	5.744	-4.390	31.314
Storting	226	0	3.523	3.750
Onttrekkingen	500	671	225	1.396
Mutaties reserves	-274	-671	3.299	2.354
Totaal	29.686	5.073	-1.091	33.668

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

- Actualisering van budgetten Handhaving, Veiligheid en Toezicht € 160.000 nadelig

Het actualiseren van meerdere budgetten op gebied van Veiligheid, Handhaving, Toezicht en Zorg leidt tot een nadeel van € 160.000. De activiteiten die hiervoor uitgevoerd worden zijn o.a. implementatie van de wet op politiegegevens, uitvoeren van externe controle op de alcoholwet, inzet van stelposten uit de Kadernota 2026 en uitvoer van de motie veilige binnenstad en het vervolg hierop.

- Kosten BAG € 90.000 nadelig

Dit betreft de inzet van ingeleend personeel op de Basis Registratie Adressen en Gebouwen (BAG). Op dit moment is er binnen de huidige formatie geen medewerker beschikbaar om deze taken te vervullen en is ervoor gekozen om deze taken in te vullen doormiddel van de inzet van ingeleend personeel.

- Vergunningen / Ontheffingen Wonen en Bouwen € 475.000 voordelig

Op basis van de realisatie van opbrengsten uit vergunningen en ontheffingen bouwen en wonen hebben we de verwachte inkomsten hiervoor naar boven bijgesteld. Gezien de vele factoren die hierop van invloed zijn hebben we in de primaire begroting 2026 en de 1e BBR 2026 de voorzichtige lijn aangehouden. In aanloop naar het opstellen van deze BBR hebben we de cijfers opnieuw beoordeeld en kunnen we de verwachte inkomsten in deze BBR opnieuw naar boven bijstellen.

- Verkeersveiligheid € 55.000 nadelig

De extra kosten voor de inzet van verkeersregelaars tot het eind van het jaar tijdens Duitse feestdagen en in Bad Nieuweschans als gevolg van de grenscontroles op de A7 zijn geraamd op € 55.000.

- Openbaar groen (boombeheer) € 80.000 nadelig

Door de zomerstorm van juni jl. is er grote schade ontstaan aan de bomen in Oldambt. De kosten voor het kappen, opruimen, schouwen en snoeien van door de storm beschadigde bomen bedragen tot nu toe € 80.000.

- Openbare verlichting € 63.000 voordelig

De energiekosten van de openbare verlichting kunnen met € 63.000 worden afgeraamd. Door het steeds meer toepassen van energiezuinige ledverlichting daalt het energieverbruik. Daarnaast is het tarief voor 2026 iets lager dan waarmee in de begroting rekening gehouden is.

- Gebouwenonderhoud en exploitatie € 53.000 nadelig

Deze kosten worden o.a. veroorzaakt, wegens het vervangen van de cv-ketel van de gymzaal van de vm. Pabo aan de Stikkerlaan. Deze heeft het begeven en was niet meer te repareren.

- Actualiseren kapitaallasten € 3.390.000 voordelig

In de 2e BBR worden de kapitaallasten door de hele begroting geactualiseerd. De afschrijvingslasten zijn aangepast op basis van de gerealiseerde kredieten. Dit levert in dit programma een voordeel op van € 762.000. Ook is de methodiek van de rente toerekening aangepast en wordt er geen rente meer toegerekend aan de producten. Dit heeft een effect op alle programma's, maar is per saldo neutraal. Voor dit programma gaat het om een bedrag van € 2.628.000.

- Doorgeschoven projecten € 711.000 voordelig

Er wordt een bedrag van € 630.000 doorgeschoven naar volgend jaar voor het actualiseren van bestemmings-/ omgevingsplannen en een bedrag van € 81.000 voor lokaal bibliotheekwerk. Op dit programma geeft het een voordeel, maar op het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen een nadeel. Dit heeft geen invloed op het resultaat.

- Reserve gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg € 1.834.000 nadelig

Wij krijgen via het gemeentefonds over 5 jaar verdeeld in totaal € 5,4 miljoen voor de gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg. Gelden die in het jaar niet nodig zijn worden in de daarvoor bestemde reserve gestort zodat het beschikbaar blijft voor dit doel. Dit heeft geen invloed op het resultaat.

- Reserve onderhoud Blauwestad € 500.000 nadelig

Net als vorig jaar wordt voor toekomstig onderhoud van de openbare ruimte in de Blauwestad de vrijvallende stelpost onderhoud Blauwestad in de hiervoor ingestelde reserve gestort. Dit heeft geen invloed op het resultaat.

- Reserve inzet Nij Begun € 915.000 nadelig

Wij ontvangen van het Rijk een vergoeding voor de inzet van personeel met betrekking tot Nij Begun. Voor 2026 is dit geraamd op € 1.139.000. Het saldo van het niet in het jaar aangewende deel wordt in de reserve gestort. Dit heeft geen invloed op het resultaat.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 139.000 voordelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een voordelige invloed hebben op het resultaat.

2.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	8.960	7.834	-1.157	15.636
Baten	2.436	7.652	-147	9.941
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.524	181	-1.010	5.695
Stortingen	96	0	0	96
Mutaties reserves	96	0	0	96
Totaal	6.620	181	-1.010	5.791

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 1.010.000,- Voordelig

- Actualiseren kapitaallasten € 1.077.000 voordelig

In de 2e BBR worden de kapitaallasten door de hele begroting geactualiseerd. De afschrijvingslasten zijn aangepast op basis van de gerealiseerde kredieten. Dit levert in dit programma een voordeel op van € 233.000. Ook is de methodiek van de rente toerekening aangepast en wordt er geen rente meer toegerekend aan de producten. Dit heeft een effect op alle programma's, maar is per saldo neutraal. Voor dit programma gaat het om een bedrag van € 844.000.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 67.000 nadelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een nadelige invloed hebben op het resultaat.

2.4 Programma 4 Zorg en samenleving

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Programma 4 Zorg en samenleving	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	105.995	11.875	1.463	119.333
Baten	31.657	6.623	2.587	40.866
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	74.339	5.252	-1.123	78.467
Stortingen	810	654	0	1.464
Onttrekkingen	118	678	0	796
Mutaties reserves	692	-24	0	668
Totaal	75.031	5.227	-1.123	79.134

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 1.123.000,- Voordelig

- Inburgering, Statushouders en Oekraïne opvang € 148.000 voordelig

Voor het beleidsterrein Inburgering, Statushouders en Oekraïne opvang zijn meerdere bekostigingsregelingen aangevraagd. Uit analyse van de SPUK inburgering en onderwijsroute blijkt na vaststelling van eerdere jaren dat wij een vooruit-ontvangen post vrij mogen laten vallen in het resultaat. Dit resulteert in een voordeel van € 148.000. de overige effecten zijn budgetneutraal zoals aanvraag SPUK huisaanpassing grote gezinnen (€ 13.000 hogere lasten en € 13.000 hogere baten), transitievergoeding voor groot onderhoud aan de Oekraïne opvang locatie aan de Garst (€169.000 hogere lasten en € 169.000 hogere baten).

- SPUK niet beoogde kosten woonplaatsbeginsel jeugdzorg 2024 en 2025 € 631.000 voordelig

Het Rijk heeft SPUK gelden beschikbaar gesteld voor Jeugdzorgkosten onder het woonplaatsbeginsel die onvoorzien waren bij invoeren van de regelgeving. Een effect waarvoor wij compensatie hebben kunnen aanvragen is bijvoorbeeld jonge inburgeraars of ontheemden die door een COA-locatie of Oekraïne opvang locatie een eerste inschrijving in Oldambt hebben en vervolgens een duur jeugdzorgtraject met verblijfcomponent nodig hebben. Door eerste inschrijving in Oldambt zijn deze kosten voor rekening van Oldambt. Het Rijk heeft ons nu gecompenseerd voor de jaren 2024 en 2025.

- Herstelplan JeugdBescherming Noord (JBN) en Veilig Thuis Groningen (VTG) € 269.000 nadelig

Voor waarborging van de taken JBN en VTG is het herstelplan vastgesteld voor 2026 en 2027. De extra kosten 2026 bedragen € 83.000 voor JBN en € 186.000 voor VTG.

- Inzet stelposten Jeugdzorg voor het Langjarig perspectief Jeugdzorg (LJP) € 354.000 nadelig

Regionaal wordt met de verschillende gemeenten en de RIGG gewerkt aan het LJP voor de inkoop en transformatie van Jeugdzorg. bij de Kadernota 2026 zijn meerdere budgetten beschikbaar gesteld om deze beweging uit te voeren. Nu worden deze budgetten functioneel in de begroting verwerkt. Projecten die van deze middelen uitgevoerd worden zijn: Intensieve Ambulante Systeeminterventies (IAS) ter voorkoming van uithuisplaatsingen van kinderen, interventies naar aanleiding van rapport Molendrift en aanvullende capaciteit voor de inkoop en implementatie van Jeugdzorg. Inzetten van deze stelposten hangt samen met het voordeel op het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.

- Actualisering van begroting Afeer € 1.780.000 voordelig

Vanwege het aanspreken van andere inkomstenbronnen zoals Nij Begun, kan de gemeentelijke bijdrage aan Afeer omlaag wat leidt tot een incidenteel voordeel van € 1.780.000. Dat leidt ook tot een voordeel over 2025 wat terugbetaald is voor een bedrag van € 694.000 (vanwege boekhoudvoorschriften is dat bedrag op het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen verantwoord).

- Bijstellen budgetten Participatie en inkomen € 39.000 nadelig

De inkomsten en uitgaven met betrekking tot de BUIG (uitkeringen en inkomensregelingen zoals PW, IOAW, IOAZ en LKS) zijn bijgesteld op basis van de meest recente beschikkingen en rekenmodellen. Uit analyse blijkt dat Oldambt ook voor 2026 in aanmerking komt voor de vangnetregeling. Hier is alvast een voorschot op genomen. Deze effecten samen leiden tot een nadeel van € 39.000.

- Diverse bijstellingen Wmo-budgetten € 618.000 nadelig

Als gevolg van tariefstijgingen door indexaties en cao-aanpassingen stijgen de kosten van de Wmo, waardoor de Wmo-budgetten bijgesteld moeten worden. Voor de huishoudelijke hulp (ZIN) betekent dit een nadeel van € 301.000 en voor de begeleiding (ZIN) een nadeel van € 193.000. De afrekening over 2025 van de SVB ten aanzien van de PGB's zorgt voor een nadeel van € 31.000. Voor de vervoersvoorzieningen betekent dit een nadeel van € 213.000. Via het CAK is een hoger bedrag aan eigen bijdragen ontvangen, wat zorgt voor een voordeel van € 120.000. Onder het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen vallen een aantal stelposten vrij die waren opgenomen voor onder andere de verwachte kostenstijgingen binnen de Wmo. Dit zorgt op het onderdeel Algemene dekkingsmiddel voor een voordelig effect van € 880.000.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 156.000 nadelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een nadelige invloed hebben op het resultaat.

2.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	6.858	14.017	-21	20.854
Baten	5.520	13.442	25	18.987
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	1.338	575	-46	1.867
Stortingen	167	0	1.401	1.568
Onttrekkingen	131	205	0	335
Mutaties reserves	36	-205	1.401	1.232
Totaal	1.374	370	1.355	3.099

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 1.355.000,- Nadelig

- Reserve Cdoke-gelden € 1.401.000 nadelig

De via het gemeentefonds voor 2026 ontvangen gelden voor Cdoke zijn nog niet nodig en worden in de bestemmingsreserve Cdoke gestort. Deze mutatie heeft geen invloed op het begrotingssaldo.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 46.000 nadelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een nadelige invloed hebben op het resultaat.

2.6 Programma 6 Bestuur

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Programma 6 Bestuur	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	2.561	79	28	2.668
Baten	0	0	15	15
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.561	79	13	2.653
Totaal	2.561	79	13	2.653

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit programma groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 13.000,- Nadelig

- Totaal begrotingswijzigingen binnen dit programma € 13.000 nadelig

De begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een nadelige invloed hebben op het resultaat.

2.7 Overhead

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Overhead	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	30.111	2.984	351	33.446
Baten	5.975	-851	152	5.276
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	24.135	3.834	200	28.169
Onttrekkingen	0	210	0	210
Mutaties reserves	0	-210	0	-210
Totaal	24.135	3.624	200	27.959

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit onderdeel groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 200.000,- Nadelig

- Actualiseren kapitaallasten € 270.000 voordelig

In de 2e BBR worden de kapitaallasten door de hele begroting geactualiseerd. De afschrijvingslasten zijn aangepast op basis van de gerealiseerde kredieten. Dit levert in dit programma een voordeel op van € 97.000. Ook is de methodiek van de rente toerekening aangepast en wordt er geen rente meer toegerekend aan de producten. Dit heeft een effect op alle programma's, maar is per saldo neutraal. Voor dit programma gaat het om een bedrag van € 173.000.

- Materieel buitendienst € 50.000 nadelig

Als gevolg van de sinds begin 2026 sterk gestegen brandstofprijzen dient dit budget met € 50.000 verhoogd te worden.

- Arbo en bedrijfshulpverlening € 106.000 nadelig

De kosten voor uitvoering van de Arbo-wet en voor verzuim zijn fors toegenomen. Tevens is het aantal cases toegenomen.

- Personeelskosten € 236.000 nadeel

Per saldo vallen de personeelslasten door ziekteverzuim en extra inhuur hoger uit, hier staan echter ook extra inkomsten voor de inzet van personeel tegenover wat per saldo tot een extra lasten leidt van € 236.000.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 78.000 nadelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit onderdeel betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een nadelige invloed hebben op het resultaat.

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Baten en lasten van Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Lasten	6.834	10.655	-2.283	15.206
Baten	146.048	12.983	3.093	162.124
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-139.214	-2.328	-5.376	-146.918
Stortingen	3.377	667	721	4.766
Onttrekkingen	4.170	12.895	124	17.189
Mutaties reserves	-793	-12.228	597	-12.423
Totaal	-140.006	-14.556	-4.779	-159.341

Toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijzigingen op dit onderdeel groter dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht.

€ 4.779.000,- Voordelig

- Rente € 2.514.0000 nadelig

In navolging van de aanwijzing van de accountant bij de jaarrekening rekenen we geen interne rente meer door vanuit dit programma aan de overige programma's. Dat leidt op dit programma tot een nadeel maar bij de overige programma's tot een voordeel op de kapitaallasten per programma. Daarnaast vallen de kapitaallasten op de programma's ook lager uit omdat investeringen doorschuiven. Die voordelen, samen met het nadeel op rente binnen dit programma, leidt per saldo tot een voordeel van € 2,4 miljoen.

- Inzet of vrijval van stelposten € 2.025.000 voordelig

We verwerken de gereserveerde stelposten als functioneel budget in de programma's of laten ze vrijvallen als ze niet nodig zijn voor dit jaar. In totaal valt er daardoor een bedrag van ruim € 2 miljoen vrij waarbij binnen afzonderlijke programma's ook extra lasten voor zijn opgenomen, de grootste zijn: inzet Wmo € 880.000; transformatie sociaal domein € 100.000; transformatie jeugdzorg en regionale inkoop € 350.000

- Terugbetalingen uit eerdere jaren €1.013.000 voordelig

Terugbetalingen of nabetalingen uit vorige dienstjaren vallen voordeliger uit dan verwacht bij de jaarrekening 2025. Enkele grote onderdelen zijn: terugbetaling gemeentelijke bijdrage Afeer € 694.000 en terugbetaling VKB € 154.000.

- Gemeentefonds € 4.330.000 voordelig

In deze BBR is de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds verwerkt. In dit saldo zit o.a. de uitkering voor Gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg ad € 1.082.000 en de via het gemeentefonds ingaande 2026 te ontvangen Cdoke gelden ad € 1.401.000. Ook is reeds rekening gehouden met de nog te ontvangen gelden voor inzet van personeel met betrekking tot Nij Begun ad € 1.139.000. Daarnaast bedraagt de verrekening gemeentefonds over voorgaande jaren € 112.000.

- Reserve uit te voeren projecten € 54.000 nadelig

Er wordt via deze BBR voor € 657.000 aan doorgeschoven projecten weer in de begroting gebracht. Daarnaast wordt er een bedrag van € 711.000 in de reserve gestort. Zo wordt een bedrag van € 630.000 doorgeschoven naar volgend jaar voor het actualiseren van bestemmings-/omgevingsplannen en een bedrag van € 81.000 voor lokaal bibliotheekwerk.

- Reserve dekking kapitaallasten investeringen € 85.000 nadelig

De hoogte van de reserve is gekoppeld aan de boekwaarden van de betreffende investeringen. Door de wijzingen in de rentekostentoerekening over de boekwaarden van investeringen hoeft er € 558.000 minder aan de reserve onttrokken te worden dan was begroot. Daarnaast wordt er ook geen rente meer aan de reserve toegevoegd, wat toe een correctie leidt van € 483.000. Tenslotte is er € 10.000 in de reserve gestort aan verkoopopbrengst van materieel en voertuigen van de buitendienst. Dit bedrag wordt op een later moment weer aangewend bij de aanschaf van nieuw materieel.

- Overige begrotingswijzigingen binnen dit programma € 64.000 voordelig

De overige begrotingswijzigingen binnen dit programma betreffen meerdere kleinere wijzigingen die per saldo een voordelige invloed hebben op het resultaat.

3. Investeringskredieten

Begrotingswijzigingen in investeringskredieten

In deze besluitvormende bestuursrapportage zijn een groot aantal kredieten opgenomen waar inmiddels een raads-/collegebesluit van is genomen of kredieten welke zijn gemuteerd, waarbij er een herverdeling, uitsplitsing, bijraming of verschuiving heeft plaatsgevonden.

- Huisvesting buitendienst Winschoten - Vervanging verlichting € 13.000
- Huisvesting buitendienst Scheemda - Vervanging verlichting € -/- 16.000
- Huisvesting buitendienst Finsterwolde - Vervanging verlichting € 9.000
- Kwekerij Winschoten - Vervanging verlichting € -/- 25.000
- De Meerkant - Aanpassen verlichting 2024 € 102.000
- OZC De Stuwe - Aanpassen verlichting 2024 € 164.000
- De Meerkant - Vervanging verlichting 2025 € -/- 30.000
- OZC De Stuwe - Vervanging verlichting 2025 € -/- 50.000
- Sporthal De Rietkraag - Aanpassen verlichting 2024 € 28.000
- Gymlokaal Beukenlaan - Vervanging verlichting 2025 € -/- 34.000
- Sporthal Hamrikhal - Aanpassen verlichting 2026 € 60.000
- De Klinker - Vervanging server hijsinstallatie 2024 € -/- 29.000
- De Klinker - Vervanging freq.regelaars grote zaal 2024 € -/- 88.000
- MFC Kloosterholt - Aanpassen verlichting 2024 € -/- 24.000
- MFC Nieuw Scheemda - Aanpassen verlichting 2024 € -/- 60.000
- Gebouw speeltuinvereniging Bovenburen - Vervanging verlichting € -/- 20.000

De kredieten voor vervanging verlichting van diverse gebouwen zijn op basis van de aanbesteding aangepast. Per saldo heeft dit geen effect.

- Recreatievoorzieningen - Investeringsagenda Ring Blauwestad (uitgaven) € -/- 104.000
- Recreatievoorzieningen - Investeringsagenda Ring Blauwestad (inkomsten) € -/- 104.000

Het krediet investeringsagenda Ring Blauwestad wordt bijgesteld op basis van de afrekening van het project met de provincie. Per saldo heeft dit geen effect.

- Gebouw Garst 6 - Aankoop modulaire units 2026 € 150.000

De modulaire units op de opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden aan de Garst 6 werden tot nu gehuurd. Door de langere duur van de opvang dan oorspronkelijk voorzien, is het uit kosten overweging voordeliger om de units te kopen. In afwijking met het afschrijvingsbeleid in onze financiële verordening worden de units in dit geval in 5 jaar afgeschreven in plaats van 20 jaar. De jaarlijkse exploitatiekosten worden vergoed door het Rijk.

- Materieel buitendienst - Wallenfrees 2026 € 37.000

Een deel van de vervanging en aanschaf van het materieel van de buitendienst wordt bekostigd uit de gelden van ingeruild materieel en voertuigen. Zo wordt in dit geval de wallenfrees hier uit betaald.

- De Watertoren - Vervanging cv-installatie € 67.000

De vervanging van de cv-installatie van zwembad De Watertoren wordt voor en deel gedekt uit de reserve duurzaamheid. Het bestaande krediet wordt hiermee verhoogd.

- Recreatievoorzieningen - Inrichting openbare ruimte Eberhartstraat Nieuwe Schans (uitgaven) € 35.800
- Recreatievoorzieningen - Inrichting openbare ruimte Eberhartstraat Nieuwe Schans (inkomsten) € 35.800

Er is een extra bijdrage ontvangen voor aanvullende inrichting van de speelplek, wat met deze bijdrage gerealiseerd kan worden.

- Planvorming herontwikkeling St. Lucas locatie € 750.000

In 2025 heeft de raad een voorbereidingskrediet van € 750.000 beschikbaar gesteld voor de planvorming en herontwikkeling van de St. Lucas locatie. In de begroting was hier nog geen apart kredietnummer voor ingesteld, maar was dit opgenomen onder de grondexploitatie. In deze BBR is dit aangepast.

- Centrum Winschoten - Ambitie programma € 2.000.000

Jaarlijks wordt in de kadernota een bedrag van € 2 miljoen opgenomen voor de aanpak van de binnenstad van Winschoten. Het krediet voor het boekjaar 2026 was tot nu toe nog niet in de begroting gebracht. In deze BBR wordt dit geëffectueerd.

4. Grondexploitaties

Begrotingswijzigingen grondexploitaties

Onderstaande mutaties zijn de geraamde bedragen aan uitgaven en inkomsten voor het jaar 2026 in vastgestelde grondexploitaties en mutaties op nog niet in exploitatie genomen gronden welke geactiveerd worden en te zijner tijd worden opgenomen in een grondexploitatie.

- Grondexploitatie - Overige gronden € 563.400

Dit betreft de aankoop van een perceel grond aan de Oostelijke Rondweg te Winschoten voor een bedrag van € 493.000 en een perceel grond aan de Veenweg te Winschoten voor € 70.000. In beide gevallen betreft het strategische aankopen voor toekomstige ontwikkelingen.

5. Reserves

Onderstaande tabel geeft de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves weer:

Bedragen x €1.000

Reserves	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
6910000 Algemene reserve				
Stortingen	2.622	0	0	2.622
Onttrekkingen	0	6.919	25	6.944
Totaal 6910000 Algemene reserve	2.622	-6.919	-25	-4.322
6910010 Reserve Uit te voeren projecten				
Stortingen	11	0	711	722
Onttrekkingen	302	4.558	657	5.517
Totaal 6910010 Reserve Uit te voeren projecten	-291	-4.558	54	-4.796
6910015 Res. versterking ruimt. kwaliteit dorpen en wijken				
Stortingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	100	456	0	556
Totaal 6910015 Res. versterking ruimt. kwaliteit dorpen en wijken	-100	-456	0	-556
6910016 Bestemmingsreserve duurzaamheid				
Onttrekkingen	0	589	0	589
Totaal 6910016 Bestemmingsreserve duurzaamheid	0	-589	0	-589
6910018 Reserve inkomen, armoede en participatie				
Onttrekkingen	0	365	0	365
Totaal 6910018 Reserve inkomen, armoede en participatie	0	-365	0	-365
6910020 Bestemmingsreserve Regiodeal				
Onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal 6910020 Bestemmingsreserve Regiodeal	0	0	0	0
6910025 Reserve Organisatie ontwikkeling				
Stortingen	244	0	0	244
Onttrekkingen	2.458	372	0	2.830
Totaal 6910025 Reserve Organisatie ontwikkeling	-2.214	-372	0	-2.586
6910040 Reserve Buitenonderhoud Brede Scholen				
Stortingen	96	0	0	96
Totaal 6910040 Reserve Buitenonderhoud Brede Scholen	96	0	0	96
6910045 Reserve Dekking kapitaal lasten investeringen				
Lasten	483	0	-483	0

Reserves	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Stortingen	500	300	10	810
Onttrekkingen	1.310	0	-558	752
Totaal 6910045 Reserve Dekking kapitaal lasten investeringen	-327	300	85	58
6910050 Reserve dekking deelnemingen Energie coöperaties				
Stortingen	2	0	0	2
Totaal 6910050 Reserve dekking deelnemingen Energie coöperaties	2	0	0	2
6910380 Bestemmingsreserve aardgasvrije wijken				
Onttrekkingen	0	205	0	205
Totaal 6910380 Bestemmingsreserve aardgasvrije wijken	0	-205	0	-205
6910450 Reserve inzet Nij Begun				
Stortingen	0	0	1.139	1.139
Onttrekkingen	0	415	225	640
Totaal 6910450 Reserve inzet Nij Begun	0	-415	915	499
6910505 Reserve Onderhoud wegen				
Stortingen	0	0	50	50
Onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal 6910505 Reserve Onderhoud wegen	0	0	50	50
6910600 Reserve onderhoud Blauwestad				
Stortingen	0	0	500	500
Totaal 6910600 Reserve onderhoud Blauwestad	0	0	500	500
6910605 Reserve Cultuurhuis				
Stortingen	147	0	0	147
Onttrekkingen	0	256	0	256
Totaal 6910605 Reserve Cultuurhuis	147	-256	0	-109
6910630 Reserve sport en leefbaarheidsfonds				
Stortingen	79	0	0	79
Onttrekkingen	500	0	0	500
Totaal 6910630 Reserve sport en leefbaarheidsfonds	-421	0	0	-421
6910640 Reserve sanering Meidoornlaan				
Stortingen	165	0	0	165
Onttrekkingen	131	0	0	131
Totaal 6910640 Reserve sanering Meidoornlaan	34	0	0	34
6910650 Reserve Vluchtelingen				

Reserves	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Stortingen	810	654	0	1.464
Onttrekkingen	118	313	0	431
Totaal 6910650 Reserve Vluchtelingen	692	341	0	1.033
6910660 Reserve incidentele kosten herhuisvesten personeel				
Stortingen	0	367	0	367
Totaal 6910660 Reserve incidentele kosten herhuisvesten personeel	0	367	0	367
6910670 Reserve gelijkw. schadeafhandeling Drieborg				
Stortingen	0	0	1.834	1.834
Totaal 6910670 Reserve gelijkw. schadeafhandeling Drieborg	0	0	1.834	1.834
6910675 Reserve Cdoke-gelden				
Stortingen	0	0	1.401	1.401
Totaal 6910675 Reserve Cdoke-gelden	0	0	1.401	1.401
6910680 Bestemmingsreserve WGA				
Onttrekkingen	0	210	0	210
Totaal 6910680 Bestemmingsreserve WGA	0	-210	0	-210
Totaal	241	-13.338	4.813	-8.283

Begrotingswijzigingen reserves

In deze BBR zijn op meerdere onderdelen mutaties opgenomen in reserves. Het kan hier gaan over nieuwe stortingen of onttrekkingen of aanpassen van bestaande ramingen. Hieronder is een samenvattend overzicht opgenomen van de uiteindelijke saldo mutatie in de betreffende reserve.

- Algemene reserve - onttrekking € 25.000

De gemeenteraad heeft € 25.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve voor een locatiestudie Omnisport Oostwold/Midwolda.

- Reserve uit te voeren projecten - storting € 54.000

Er wordt via deze BBR voor € 657.000 aan doorgeschoven projecten weer in de begroting gebracht. Daarnaast wordt er een bedrag van € 711.000 in de reserve gestort. Zo wordt een bedrag van € 630.000 doorgeschoven naar volgend jaar voor het actualiseren van bestemmings-/omgevingsplannen en een bedrag van € 81.000 voor lokaal bibliotheekwerk.

- Reserve dekking kapitaallasten investeringen - storting € 152.000

De hoogte van de reserve is gekoppeld aan de boekwaarden van de betreffende investeringen. Door de wijziging in de rentekostentoerekening over de boekwaarden van investeringen hoeft er € 558.000 minder aan de reserve onttrokken te worden dan was begroot. Daarnaast wordt er ook geen rente meer aan de reserve toegevoegd, wat toe een correctie leidt van € 483.000. Vanuit de reserve duurzaamheid is € 67.000 overgeheveld naar de reserve dekking kapitaallasten investeringen voor de investering in de cv-installatie van zwembad De Watertoren. Tenslotte is er € 10.000 in de reserve gestort aan verkoopopbrengst van materieel en voertuigen van de buitendienst. Dit bedrag wordt op een later moment weer aangewend bij de aanschaf van nieuw materieel.

- Reserve inzet Nij Begun € 915.000

Wij ontvangen van het Rijk een vergoeding voor de inzet van personeel met betrekking tot Nij Begun. Voor 2026 is dit geraamd op € 1.139.000. Het saldo van het niet in het jaar aangewende deel wordt in de reserve gestort.

- Reserve onderhoud wegen - storting € 50.000

De ontvangen vergoedingen voor degeneratiekosten in verband met aanleg van kabels en leidingen wordt gestort in de reserve onderhoud wegen. Dit om in latere jaren aangewend te kunnen worden voor eventuele herstelwerkzaamheden aan ondergrond en bestrating.

- Reserve onderhoud Blauwestad - storting € 500.000

Net als vorig jaar wordt voor toekomstig onderhoud van de openbare ruimte in de Blauwestad de vrijvallende stelpost onderhoud Blauwestad in de hiervoor ingestelde reserve gestort.

- Reserve gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg - storting € 1.834.000

Wij krijgen via het gemeentefonds over 5 jaar verdeeld in totaal € 5,4 miljoen voor de gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg. Gelden die in het jaar niet nodig zijn worden in de daarvoor bestemde reserve gestort zodat het beschikbaar blijft voor dit doel.

- Reserve duurzaamheid - onttrekking € 67.000

Voor het vervangen van de cv-installatie van zwembad De Watertoren wordt € 67.000 aangewend uit de reserve duurzaamheid. Dit bedrag wordt hiervoor overgeheveld van deze reserve naar de reserve dekking kapitaallasten investeringen.

- Reserve Cdoke-gelden - storting € 1.401.000

Vanaf 2026 worden de gelden voor Cdoke ontvangen via het gemeentefonds en niet meer als een specifieke uitkering. Gelden die in het jaar niet nodig zijn worden in de daarvoor bestemde reserve gestort zodat het beschikbaar blijft voor dit doel.

6. Voorzieningen

Begrotingswijzigingen voorzieningen

In de 1e BBR 2026 zijn de mutaties die verwerkt zijn in de voorziening Personele Verplichtingen Bestuur en Personeel niet apart toegelicht. Het betreft een mutatie van per saldo € 225.000 voordelig. De mutaties hebben betrekking op het bijstellen van de verplichtingen met betrekking tot de aanspraken op de APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) en de RVU (Regeling voor Vervroegde Uittreding).

7. Begrotingswijzigingen per programma

Onderstaande tabel geeft de samenvatting van de mutaties per programma weer, het betreft het saldo van de baten en de lasten en de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

Aansluiting met de tabel in de inleiding

Tot en met BBR1 werd het (nieuwe) begrotingssaldo al verrekend met de algemene reserve, die onttrekking was dan ook een onderdeel van de mutaties op de reserves. Vanaf BBR2 hebben we deze systematiek gewijzigd. Financiële tabellen worden nu zoveel mogelijk automatisch vanuit het systeem gegenereerd. Om die reden ziet u in de eerste 2 kolommen geen saldo (het verwachte saldo was ook een mutatie op de reserves). Vanaf deze BBR is dat niet langer de werkwijze waardoor het saldo (kolom 4) nu gelijk is aan de wijzigingen van BBR2 (kolom 3). Conform de tabel bij de inleiding moet het voordeel van BBR2 worden verrekend met het begrotingssaldo van BBR1 ad -2.757K waardoor de geactualiseerde begroting 2026 feitelijk op 3.540K uitkomt.

Bedragen x €1.000

Begrotingswijzigingen per programma	Primaire Begroting 2026	Begrotingswijziging 1e BBR 2026	Begrotingswijziging 2e BBR 2026	Geactualiseerde Begroting 2026
Algemene dienstverlening	599	0	75	674
Woonklimaat en leefomgeving	29.686	5.073	-1.091	33.668
Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs	6.620	181	-1.010	5.791
Zorg en samenleving	75.031	5.227	-1.123	79.134
Duurzaamheid en milieubeheer	1.374	370	1.355	3.099
Bestuur	2.561	79	13	2.653
Overhead	24.135	3.624	200	27.959
Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	-140.006	-14.556	-4.779	-159.341
Totaal	0	0	-6.362	-6.362

8. Raadsvoorstel

In deze bestuursrapportage hebben wij per programma wijzigingen voorgesteld. De wijzigingen zijn verwerkt in de hiervoor opgenomen begrotingswijziging en zorgen daarmee voor een wijziging in de programmatotalen.

1. De 2e BBR 2026 vast te stellen en de mutaties zoals deze zijn opgenomen bij de programma's te verwerken in een begrotingswijziging en deze samen met de gewijzigde programmatotalen vast te stellen.
2. De begroting 2026 conform te wijzigen, inclusief de mutaties in de investeringskredieten en bestemmingsreserves.
3. Kennis te nemen van de informatie uit de IBR (Informerende Bestuurs Rapportage).

9. Informerende bestuursrapportage (IBR)

Leeswijzer

Programmaplan

9.1 Programma 1 Algemene dienstverlening

Dit programma bevat alle doelstellingen die te maken hebben de directe service aan onze inwoners. Denk hierbij aan digitale dienstverlening en klanttevredenheid, maar ook aan informatiebeveiliging. Zie voor ondersteunende dienstverlening aan inwoners die dat nodig hebben programma 4 Zorg en samenleving.

9.1.1 Dienstverlening en informatievoorziening

Beleidshorizon

De gemeente gaat inwoners de komende jaren in staat stellen om het merendeel van de zaken met de gemeente online te regelen. Eigen regie en selfservice zijn de sleutelwoorden bij de ontwikkeling van de dienstverlening. Op de landelijke monitoring scoort dienstverlening qua volwassenheid op of boven het gemiddelde, 80% van de vragen wordt beantwoord tijdens het eerste klantcontact en de inwoners beoordelen de dienstverlening met minimaal een 7.

Binnen het programma Nijambt hebben we de ontwikkellijn 'Dienstverlening' opgesteld. Hiermee willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen.

De gemeente heeft GRID opdracht gegeven een transitieprogramma uit te voeren waarin we onze automatisering (servers, netwerk en werkplekken) richting de toekomst organiseren. We gaan daarvoor samen met de drie andere Oost-Groningse gemeenten een gemeenschappelijke regeling in het leven roepen.

Om de dienstverlening te kunnen optimaliseren, dienen de ondersteunende systemen en processen op orde te zijn. Hierbij kan gedacht worden aan verbeterde informatiestromen zodat we datagestuurd kunnen werken, digitaliseren van werkprocessen en medewerkers onder andere digitaal beter toe te rusten. Daarnaast willen we medewerkers (verder) ontwikkelen naar Nijambtenaren die flexibel kunnen inspelen op de behoefte van inwoners, ondernemers en uitdagingen die op ons afkomen als gemeente of samenleving.

Aanpak op hoofdlijnen

Met een programmatische aanpak willen we de komende jaren de dienstverlening verder optimaliseren en digitaliseren. De thema's samen, ondernemend en dichtbij staan hierbij centraal. We zetten in op een betrouwbare, tijdige en transparante dienstverlening door alle kanalen op elkaar af te stemmen, verder te digitaliseren en dienstverlening in het DNA van de medewerkers te verhogen. De fysieke dienstverlening in het nieuwe gemeentehuis zal plaatsvinden vanuit één centrale frontoffice.

Vanaf 2024 zijn we gestart met een grootschalige overgang naar een Cloudomgeving. Onze huidige applicaties worden systematisch aangepast of vervangen. Verder werken we door aan de implementatie van Dimpact PodiumD: de uitfasering van ons huidige zaaksysteem en de geleidelijke implementatie van het nieuwe zaaksysteem (een softwareplatform dat gemeenten gebruiken om administratieve processen en zaken te beheren). Dit zal na 2026 verder worden geïmplementeerd. Verder zal 2026 in het teken staan van de voorbereiding op het nieuwe gemeentehuis. De keuze voor onder meer toegangssystemen, klantgeleiding, reserveringssystemen etc. zullen gemaakt moeten worden.

Ontwikkelingen

PodiumD: de implementatie van een nieuw gemeentelijk dienstverleningsplatform.

Het RAAS wordt vervangen door Reisdocumenten Informatiesystemen (ReIS). Gegevens hierin zijn actueler en betrouwbaarder. Zo zijn eerdere aanvragen bij andere instanties via ReIS direct zichtbaar tijdens de aanvraag. Deze gegevens worden realtime uit het Basisregister Reisdocumenten (BR) gehaald en opgevoerd.

Onderzoek en optimaliseren van meer AI toepassingen om de organisatie in brede zin te ontlasten met o.a. AI-tools: co-pilot en Slimtaal

Wet- en regelgeving, inclusief: Wmebv, Woo en archiefwet.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Klanttevredenheidsonderzoek

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We voeren een Klanttevredenheidsonderzoek uit over de algehele dienstverlening van de gemeente.

Service- en dienstverleningsnormen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We herijken onze service- en dienstverleningsnormen.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We maken een vertaling van de invoering van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) naar onze dienstverlening.

Openingstijden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We doen onderzoek naar gewenste en effectieve openingstijden.

Brieven en communicatie-uitingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We organiseren uniformering van brieven en communicatie-uitingen.

Digitaliseren producten en diensten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan producten en diensten via PodiumD verder digitaliseren, waaronder PodiumD Formulier en Contact.

Werkplekken moderniseren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de werkplekken van de medewerkers moderniseren en ondersteunen hen bij het gebruik ervan.

Dooronwikkeling financiële en datagedreven processen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We onderzoeken en optimaliseren de doorontwikkeling van financiële en datagedreven processen, inclusief informatievoorziening.

Toekomstbestendige afdeling Informatiebeheer

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We starten met de ontwikkeling/ voorbereiding van het omvormen van DIV naar een toekomstbestendige afdeling Informatiebeheer, welke meer passend is bij de huidige wet- en regelgeving.

9.2 Programma 2 Woonklimaat en leefomgeving

Het programma Leefomgeving en woonklimaat omvat alles wat te maken heeft met brede welvaart: wonen, leven en recreëren in de gemeente Oldambt. Onderwerpen die hier onder andere aan de orde komen zijn: de inrichting van ons landschap, de leefbaarheid in de stad, dorpen en wijken, sport en cultuur en veiligheid.

9.2.1 Een nieuwe omgevingsvisie voor de leefomgeving

Beleids horizon

Eind 2025 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie voor de komende jaren vastgesteld. Dit document biedt een visie op de ontwikkelrichting van de gemeente Oldambt in het fysieke domein. Daarbij worden ook sociale en fysieke thema's met elkaar verbonden, bijvoorbeeld bij onderwerpen als gezondheid, leefbaarheid, arbeidsmarkt en ontmoeting.

Naast een visie op de toekomst biedt de Omgevingsvisie ook een toetsingskader voor het beoordelen van nieuwe initiatieven, zowel van de gemeente zelf als van initiatiefnemers uit de gemeenschap of daarbuiten.

In 2026 wordt waar nodig gewerkt aan de uitwerking van programma's die voortvloeien uit de Omgevingsvisie en wordt de Omgevingsvisie richtinggevend bij de werkzaamheden om tot een nieuw Omgevingsplan voor Oldambt te komen dat het tijdelijk Omgevingsplan vervangt.

Aanpak op hoofdlijnen

Op een aantal onderwerpen en/of gebieden worden programma's opgesteld en wordt waar mogelijk een begin gemaakt met de uitvoering. Dit betreft in ieder geval de verplichte programma's op het gebied van volkshuisvesting en warmte. Verder willen we werken aan vrijwillige programma's op de thema's:

- 'Klimaat, energie en samenleving' (inclusief huidige programma wind en zon): om stappen te zetten in de realisatie van klimaatdoelen en het ontwikkelen van verdien capaciteit ten gunste van onze samenleving;
- 'Opleiding en ondernemerschap': ontwikkelen van innovatiekracht door verbinden van de potenties van campus en regio stad Winschoten met sterk ondernemerschap.

Ontwikkelingen

In de jaren 2023 t/m 2025 is gewerkt aan een nieuwe Omgevingsvisie. Dit werk bestond uit het opstellen van een nieuwe toekomstvisie op basis van veel beschikbare (beleids)informatie en intensieve gesprekken met veel sleutelfiguren uit de Oldambtster samenleving. Na de terinzagelegging zijn mede op grond van een aantal zienswijzen nog aanvullingen en aanpassingen gedaan en heeft de raad de visie in november 2025 vastgesteld. Daarmee beschikt de gemeente over een handelingsperspectief en toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen in het fysieke domein.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Werken aan programma's

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We werken aan programma's Volkshuisvesting, Warmte, Klimaat, energie en samenleving en Opleiding en Ondernemerschap.

Toelichting: Het mobiliteitsprogramma is vastgesteld in maart 2026. Momenteel werkt het college aan de twee daarin aangekondigde uitvoeringsagenda's. Aan het Warmteprogramma wordt gewerkt. De planning is er op gericht dat programma voor het einde van 2026 door het college te laten vaststellen. Verder wordt gewerkt aan het verplichte volkshuisvestingsprogramma. Mede door vertraging bij de inwerkingtreding van de Wet versterking regie Volkshuisvesting is de afronding daarvan nu gepland in het tweede kwartaal van 2027. Aan het programma Opleiding en Ondernemerschap wordt op een andere manier invulling gegeven door dit op te nemen in het beleids- en uitvoeringsplan Werk & Participatie. Vaststelling daarvan is voorzien in het eerste kwartaal van 2027.

Aanvullende programma's

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We identificeren en werken aan andere noodzakelijk geachte programma's mede op basis van het nog op te stellen coalitieakkoord na de verkiezingen in 2026.

Toelichting: Het coalitieakkoord was begin juni beschikbaar. Op het moment van de IBR 2 is er nog geen invulling gegeven aan het voornemen om op basis daarvan programma's op te stellen. Dit zal worden betrokken bij de begroting voor 2027.

9.2.2 Leefbaarheid en brede welvaart

Beleidshorizon

We versterken de brede welvaart in onze gemeente en provincie met als doel dat iedereen prettig moet kunnen wonen. Dit doen we onder andere door in het NPG samen te werken met onze inwoners en partners en door te investeren in een 'Wel-varende Graanrepubliek' middels het lokaal programma 'Toekomst voor Oldambt'.

Aanpak op hoofdlijnen

De ruimtelijke, sociale en economische factoren in de leefwereld van de inwoner willen we meer in samenhang met elkaar oppakken. Niet de systeemwereld, maar de leefwereld van onze inwoners staat centraal.

Vanuit NPG zijn de ambities van Oldambt vertaald naar vier programmalijnen: toekomst voor de jeugd, toekomst voor de dorpen en wijken, toekomst voor ondernemers, toekomst voor toerisme en erfgoed. Om uitvoering te geven aan deze ambities gaan we voortvarend aan de slag met concrete projecten en NPG-aanvragen. In de Regiodeal Oost-Groningen werken het Rijk, de provincie en 5 Oost-Groninger gemeenten samen met de regio (inwoners, bedrijven, scholen en organisaties) aan een brede welvaartsagenda. Deze samenwerking richt zich op de pijlers leren, werk en inkomen, gezondheid en woonomgeving.

Met de kabinetsmaatregelen Nij Begun wil het rijk werken aan erkenning, herstel en perspectief voor Groningen. Hierin worden 50 maatregelen benoemd die, naast schadeherstel en versterking, voor een belangrijk deel gaan over een generatielang investeren in Groningen op het gebied van verduurzaming, sociaal en economie. Met de vier onderliggende agenda's (Herstel, Isolatie, Sociaal en Economie) wordt hier, zowel lokaal als regionaal, komende jaren invulling aan gegeven.

Veel factoren hebben invloed op de leefbaarheid. Hier is de gemeente niet alleen verantwoordelijk voor. Ook inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een gezamenlijke en een eigen verantwoordelijkheid.

De afgelopen jaren heeft de gemeente Oldambt de basis gelegd voor gebiedsgericht werken. Dat doen we door de aanwezigheid van gebiedswethouders en gebiedsregisseurs. Zij zijn het gezicht van de gemeente, ze zijn benaderbaar en nabij. Medio 2025 zijn we gestart met het Programma Gebiedsgericht werken. Met het programma Gebiedsgericht Werken kijken we op dorp-, wijk- of buurtniveau naar wat er nodig is om het gebied te versterken. We gaan methodisch te werk, door te starten met een vierjarige gebiedscyclus: monitoren, analyseren, agenderen en uitvoeren.

Ontwikkelingen

Voor Nij Begun zijn in 2025 de Sociale en Economische agenda's vastgesteld en zijn de eerste maatregelen c.q. projecten in uitvoering gegaan. Ook is de Isolatie-aanpak uitgewerkt en is rond de zomer de subsidieregeling hiervoor van start gegaan. Binnen de gemeente is een intern jaarplan opgesteld en zijn we bezig geweest om ons lokaal hier op te organiseren en hiervoor plannen te maken.

Voor NPG geldt dat in maart 2025 het geactualiseerde lokale programma door de raad is vastgesteld. Diverse projecten zijn in uitvoering of zelfs in afronding. De andere projecten zijn in ontwikkeling en daarvoor is een aanvraag ingediend of in voorbereiding.

De Regio Deal Oost-Groningen 2 is in 2025 van start gegaan. In 2026 geven we uitvoering aan het jaarprogramma 2026 en stellen we samen met de overige gemeenten, de provincie Groningen en het Rijk het jaarprogramma voor 2027 op. Dat doen we in samenwerking met maatschappelijk organisaties in de regio.

Op verschillende onderdelen gaan we stappen zetten om het gebiedsgericht werken door te ontwikkelen. De gebiedscyclus gaat in 2026 vorm krijgen. In deze cyclus staan de wijk- en dorpsagenda's. Op een gedegen wijze gaan we prioriteren: niet alles kan en hoeft overal. De invloed van bewoners op deze keuzes is gelijkwaardig aan dat van onszelf (meer hierover in Programma 6). Op basis van onze eigen visies en op basis van de ervaringskennis van bewoners leggen we de prioriteiten per dorp en wijk vast. Hiermee dragen we bij aan onze doelstelling om de Oldambtster centraal te stellen.

Als onderdeel van de herstelagenda is het plan Nij Begun Maatregel 14 Leefbaarheid samen met het programma Gebiedsgericht werken opgesteld. Het Fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken' zetten we ook op basis van dit plan in. In Winschoten-Zuid en Bad Nieuwesches startten we met een integrale wijk- en dorpsaanpak. En we zorgen voor een goede verbinding met onze dorpen en wijken door nabij te zijn met onze gebiedsregisseurs. Zij weten wat er leeft in de buurt, en spelen snel in op vragen, suggesties, ideeën en problemen.

Voor een verdere beschrijving van de ontwikkelingen en de plannen m.b.t. NPG en Nij Begun verwijzen we naar paragraaf 5.9 (Programma Aardbevingsopgave) in de begroting.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Uitvoering lokale programma NPG

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We werken verder aan de uitvoering van het lokale programma NPG en alle projecten die hiervoor zijn goedgekeurd. Voor de projecten in uitvoering geldt we deze halfjaarlijks monitoren en voortgang rapporteren richting NPG.

Toelichting: De uitvoering van ons NPG-programma ligt voor een groot deel op schema, tegelijk zien we nog wel de nodige uitdagingen in de uitvoering van projecten (o.a. qua capaciteit).

Aanvraagtrajecten afronden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het streven is om in 2026 alle resterende projecten die nog in ontwikkeling zijn tot uitvoering te brengen. Dat betekent dat voor deze projecten de aanvraagtrajecten (incl. beoordeling en besluitvorming) worden afgerond. Het betreft de projecten: Hart voor Scheemda, WinCITY, Leven Lang Ontwikkelen, Impuls fietsroutes en Gebiedsontwikkeling Bad Nieuweschans.

Toelichting: De projecten die dit jaar ingediend moeten worden liggen grotendeels op koers. Voor Hart voor Scheemda en WinCity geldt dat deze zijn beoordeeld en goedgekeurd. De andere projecten zijn nog in ontwikkeling en worden hopelijk dit jaar nog ingediend, maar dit kan mogelijk ook begin 2027 worden.

Actief inzetten voor uitwerking agenda's Nij Begun

We zetten ons actief in voor de uitwerking van de agenda's en plannen vanuit Nij Begun en wat dit mogelijk voor onze gemeente gaat betekenen. Binnen de gemeente zal dit het nodige vragen aan capaciteit en organisatie. Dit betreft in elk geval de volgende onderdelen:

Toelichting: Voor de Nij Begun-agenda's geldt dat deze in ontwikkeling en deels in uitvoering zijn. Wel zien we de nodige uitdagingen voor wat betreft capaciteit.

Herstelagenda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Zoals elders ook verwoord in de begroting werken we aan onze lokale agenda Herstel voor Oldambt waarin we de maatregelen uit Nij Begun ten aanzien van schadeherstel en versterking op een meer integrale en gebiedsgerichte wijze uitvoeren.

Toelichting: Zie 9.2.7 Schadeherstel, versterking en een duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond.

Isolatie-aanpak

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Onderdeel van Nij Begun is de isolatieaanpak (maatregel 29) die in 2025 gefaseerd van start is gegaan. Komend jaar werken we de aanpak hiervoor binnen onze gemeente verder uit (zie ook 5.1 Duurzaamheid).

Toelichting: De isolatie-aanpak is inmiddels in de gehele gemeente van start gegaan en ook onze ondersteuningsaanpak is verder uitgewerkt. Onderdeel daarvan is de gebiedsgerichte aanpak voor een aantal dorpen/wijken.

Sociale Agenda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De agenda is medio 2025 vastgesteld en de verschillende maatregelen worden gefaseerd ingevoerd. Rol en acties voor ons als gemeente zijn per maatregel anders. Hiervoor wordt een (dynamische) analyse opgesteld waarmee we streven naar beter en meer inzicht in onze rol en de mogelijk c.q. noodzakelijke inzet en (extra) capaciteit het die hiervoor nodig is.

Toelichting: De meeste maatregelen zijn uitvoeringsgereed en worden gefaseerd ingevoerd. Per maatregel is helder welke rol de gemeente heeft en welke capaciteit de komende tijd nodig is. We zijn nauw betrokken geweest bij de uitwerking, waardoor we de maatregelen goed kunnen verweven met ons beleid. Omdat capaciteit niet wordt vergoed, zoeken we intern naar slimme verbindingen. Dit biedt kansen, maar vraagt ook blijvende aandacht voor de werkdruk.

Economische Agenda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Met de vaststelling van de Economische Agenda en de nadere uitwerking van de governance wordt geleidelijk meer duidelijk over welke rol en acties voor ons als gemeente zijn weggelegd. Daarbij blijven we in elk geval werken aan de masterplannen Regiocentra, Masterplannen en Oost-Groningen die in dit kader ontwikkeld worden. Voor de masterplannen Campussen en Regiocentra zijn bovendien expliciet cofinancieringsbedragen gereserveerd in de Economische Agenda (zie ook onderdeel economie in de begroting).

Toelichting: In juni 2026 is de Gemeenschappelijke Regeling opgericht en heeft het concept-Meerjaren Uitvoeringsprogramma ter consultatie voorgelegd. Verwachting is dat deze in september definitief wordt vastgesteld. Verder wordt gewerkt aan de uitwerking van de masterplannen.

Ontwikkeling monitoringsinstrument

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan starten met de ontwikkeling van een monitoringsinstrument om per dorp en wijk de cijfers en ervaring van bewoners in beeld te brengen.

Nieuw Scheemda-'t Waar-Nieuwolda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In het lint Nieuw Scheemda-'t Waar-Nieuwolda zetten we de uitvoering voort, en investeren o.a. in het verenigingsproject en het centrumgebied Nieuwolda.

Uitvoeringsprogramma dorpsaanpak Drieborg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In de dorpsaanpak in Drieborg wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma voor schadeherstel, verduurzaming en leefbaarheid. Dit is tevens de pilot voor de gebiedscyclus met de eerste dorpsagenda.

Wijkaanpak Winschoten-Zuid en dorpsaanpak Bad Nieuweschans

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We starten met de wijkaanpak Winschoten-Zuid en de dorpsaanpak Bad Nieuweschans.

Toelichting: De aanpak in Bad Nieuweschans verloopt volgens planning, de dorpsagenda wordt in het najaar gepresenteerd. De planvorming voor Winschoten-Zuid is verschoven naar 2027. De dorpsaanpak Scheemda is aan de werkwijze toegevoegd, hier wordt de dorpsagenda ook in het najaar gepresenteerd.

Projectplan Maatregel 14

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We voeren de eerste projecten uit het projectplan Maatregel 14 uit.

Gebiedsproject Beertsterbos

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We investeren in het gebiedsproject Beertsterbos.

Fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken'

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Met het handgeld uit het fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken' spelen de gebiedsregisseurs snel in op vragen, initiatieven, signalen en problemen uit de wijken en dorpen.

Uitvoering programmaplan Regio Deal Oost-Groningen II

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We geven uitvoering aan het vastgestelde programmaplan Regio Deal Oost-Groningen II, in de programmalijnen *Gezond en gelukkig leven*, *Een leven lang ontwikkelen* en *Veilige en leefbare dorpen en wijken*.

9.2.3 Openbare ruimte

Beleids horizon

De gemeente Oldambt streeft ernaar om een mooi, goed onderhouden gemeente te zijn om in te wonen, te werken en te recreëren.

Dit doen we door het stimuleren van biodiversiteit, het versterken van ecologische netwerken en het verhogen van bewustwording en betrokkenheid van inwoners.

Aanpak op hoofdlijnen

We stimuleren de biodiversiteit door het aandeel van biodiversiteitsvriendelijke beplanting in openbare ruimtes te verhogen. Een belangrijk aandachtspunt hierin is het behoud van een balans tussen intensief onderhouden groen en extensief beheerde zones, waardoor variaties in het straatbeeld ontstaan.

We creëren en verbinden ecologische zones. Bij nieuwe projecten kijken we naar welke belemmeringen voor flora en fauna we kunnen wegnemen en welke elementen we kunnen toevoegen om lokale flora en fauna te stimuleren. Daarom sluit er bij nieuwe projecten altijd een medewerker aan met een groene achtergrond die de natuurimpact kan analyseren. We gaan daarbij ook door met het verbeteren van de biodiversiteit door onder andere sinusbeheer toe te passen

We verhogen de bewustwording en betrokkenheid van inwoners bij natuur en biodiversiteit door middel van educatie, buurtprojecten en acties die gericht zijn op natuur inclusief tuinieren en het vergroenen van particuliere tuinen.

In het kader van onderhoud aan groen wordt de verbinding gemaakt met het onderhoudscontract van Wegen & aanverwante dienstverlening. Door bijvoorbeeld 'kanten te gaan steken' van gazons naast verharding, wordt preventief gewerkt aan het tegengaan van onkruid op verharding. Hiervoor is in de begroting extra geld vrijgemaakt.

Maar ook de aanleg en verbetering van biodiverse en kleurrijke toegangsgebieden maken onderdeel van deze extra financiële middelen en daarbij de acties zoals het verwijderen van zieke essen in het kader van essentaksterfte en de aanpak van de duizendknooplocaties

Ontwikkelingen

N.v.t.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Duurzame beplanting toegangsgebieden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Toegangsgebieden naar dorpen gaan we met duurzame beplanting inplanten zodat de entrees weer kleurrijk en meer biodivers worden.

Onkruidbeheersing

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We besteden meer aandacht aan onkruidbeheersing naast verharding door onder andere ‘kanten te gaan steken’.

Afronden project Hamrikkerweg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan het project aan de Hamrikkerweg afronden, dit betreft het kappen van de essen en de herinrichting.

Onderzoek verbeter slag speeltuinen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We onderzoeken hoe we een verbeter slag kunnen uitvoeren op alle speeltuinen in de gemeente.

Bijenkasten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We hangen circa tien bijenkasten op en gaan hier aansluitend de biodiversiteit monitoren.

9.2.4 Wonen

Beleids horizon

We willen voldoende en kwalitatief goede, duurzame woningen, waarbij er aandacht is voor woningen voor ouderen en woningen die betaalbaar zijn voor jongeren.

Aanpak op hoofdlijnen

Het in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde ‘Programma Wonen 2021-2026 Oldambt’ loopt af. Er komt een nieuw Programma Wonen waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij het door het Rijk beoogde volkshuisvestingsprogramma.

Met het vernieuwde Programma Wonen als onderlegger, gaan we aan de slag met de kwantitatieve, maar ook zeker kwalitatieve opgave die er in de gemeente Oldambt ligt.

Samenwerking met de regio en de provincie is belangrijk. Versterken, verduurzamen, kwalitatief verbeteren en bevorderen van betaalbaarheid willen we faciliteren door gebruikmaking van diverse stimulerings-/financieringsregelingen en door maximaal in te zetten op koppelkansen. In februari 2023 hebben de colleges van B&W van de Oost-Groninger gemeenten, het college van GS van Groningen en de minister van VRO afspraken gemaakt over woningbouw in de Regionale Woondeal 2022-2030. Hierin is het aandeel van Oost-Groningen in de provinciale woningbouwopgave opgenomen. Het aandeel van de gemeente Oldambt bedraagt 1682 woningen, waarvan de Langestraat-Noord, St.Lucaslocatie, Poort van Winschoten, Centrum-Zuid en Waterkwartier zgn. ‘sleutelprojecten’ zijn. Voor de nieuwbouw van woningen op deze locaties (tezamen 395) heeft het Rijk financiële middelen beschikbaar gesteld.

Ontwikkelingen

In de gemeente Oldambt zien we – na jaren van krimp – een bevolkingsgroei. De verwachting is dat deze groei nog een aantal jaren zal doorzetten. Naast de kwantitatieve opgave, staat de gemeente Oldambt in de komende jaren ook voor een kwalitatieve opgave in de bestaande woningvoorraad.

Naast het stijgende aantal inwoners, zien we dat de bevolking steeds ouder wordt. Hierdoor ontstaat er een behoefte aan een ander soort woning, of aan aanpassingen aan de huidige voorraad. De komende jaren ligt er een uitdaging om de woningvoorraad mee te laten groeien en transformeren met de demografische ontwikkeling die voor ons ligt.

De vraag naar passende huisvesting voor bijzondere doelgroepen – zoals statushouders, dak- en thuislozen, mensen met een zorgindicatie en andere urgent woningzoekenden – neemt de laatste jaren sterk toe.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Nieuw 'Programma Wonen'

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stellen een nieuw 'Programma Wonen' op, zoveel mogelijk aansluitend op het door het Rijk beoogde Volkshuisvestingsprogramma.

Toelichting: De wet is inmiddels aangenomen en er is een projectleider voor het volkshuisvestingsprogramma. Hier zijn inmiddels ook de eerste stappen gemaakt om het programma te schrijven. Volgens de nieuwe wet moet het volkshuisvestingsprogramma 1 juli 2027 klaar zijn en daar is de planning ook op aangepast.

Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In voorbereiding op de aangekondigde Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting, streven we naar een goede verdeling van sociale huur, goedkope woningen en overige woningen (30/30/40) in onze regio. Hierover hebben we periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg met de andere gemeenten in de regio Oost-Groningen en met de provincie.

Toelichting: Het provinciale woningbehoefteonderzoek is bijna klaar. Hieruit komt naar voren dat de wettelijke verplichting van 30% sociale huur niet overeen komt met de behoefte naar sociale huur. Hierover moet verder gesproken worden. Wel wordt binnen de gemeente de verdeling waar mogelijk toegepast.

Uitvoeringsprogramma woonzorgvisie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In navolging op de in 2025 vastgestelde woonzorgvisie, wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld.

Toelichting: Er is een nieuwe projectleider hiervoor aangetrokken om het proces in beweging te krijgen. Hiervoor zijn ook afspraken gemaakt. Onduidelijk is of we het doel in 2026 kunnen halen.

Volkshuisvestingsfonds

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Met het volkshuisvestingsfonds dragen we bij aan een integrale wijk- en dorpsaanpak in Winschoten-Zuid en Bad Nieuweschan, door bewoners te ontzorgen in het energieneutraal klaarmaken van woningen waar een kwalitatieve opgave ligt.

Toelichting: Er zijn belangrijke stappen genomen. De verwachting is dat we in de tweede helfte van 2026 aan de slag kunnen gaan.

9.2.5 Infrastructuur

Beleidshorizon

Om Oldambt niet alleen een aantrekkelijke woongemeente te laten zijn, maar ook een aantrekkelijk vestigingsklimaat te bieden voor potentiële nieuwe bedrijven, moet de gemeente en bereikbaar zijn én dient de weggebruiker veilig over ons wegennet te kunnen rijden.

De gemeente vindt het Wunderline-project (herstel en verbetering van de spoorverbinding Groningen-Oldenburg) belangrijk voor de ontwikkeling van economie, toerisme, recreatie en de ontwikkeling van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Daarnaast is deze ook van groot belang voor het hebben en/of houden van Ketenmobiliteit (het mogelijk maken van het gebruik van diverse vervoermiddelen tijdens een reis).

Aanpak op hoofdlijnen

De infrastructuur brengen en onderhouden we op niveau B (landelijke CROW-norm). Hiervoor dient het achterstallig onderhoud aan de infrastructuur, ontstaan door de droge zomers van 2018, 2019, 2020 en inmiddels ook 2022, te worden aangepakt.

We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het klimaat. We hebben hiervoor een subsidie van € 700.000 toegezegd gekregen van de Provincie. *Zie hiervoor ook programma 2.3 Sport en gezondheid.*

De droogteschade blijft ook in 2026 een belangrijk aandachtspunt.

De gemeente gaat door met deelname in diverse grensoverstijgende samenwerkingsvormen, zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. De Wunderline ligt op schema en we willen samen met collega-overheden aan beide kanten van de grens bevorderen dat dit zo blijft.

Verwezen wordt ook naar programma 2.2 Veiligheid in de leefomgeving, waarin aandacht is besteed aan verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

N.v.t.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Onderzoek vervangen fietspaden

We laten onderzoek doen naar de beste oplossing om de volgende fietspaden te vervangen:

Fietspad over de dijk nabij Parkwijk Winschoten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Fietspad over de dijk nabij Parkwijk Winschoten

Fietspad Lange Zuidwending Midwolda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Fietspad Lange Zuidwending Midwolda

Fietspad langs het Beertsterdiep

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Fietspad langs het Beertsterdiep (sprake van droogteschade en ontwikkelingen t.a.v. speeltuin 't Speulparadies)

Nieuw onderhoudscontract Wegenonderhoud

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan uitvoering geven aan het Wegenonderhoud (inclusief aanverwante dienstverlening) middels het nieuwe onderhoudscontract.

Toelichting: Inmiddels zijn we in het tweede jaar na de ondertekening van het onderhoudscontract voor het wegenonderhoud. De samenwerking gaat uitstekend met korte lijnen en heldere afspraken en rolverdeling.

9.2.6 Een veilige leefomgeving

Beleids horizon

Inwoners moeten zich veilig kunnen voelen in de gemeente Oldambt. Ondermijnende criminaliteit en ontspoorde jeugd willen we stevig aanpakken en daarbij ook andere belangrijke veiligheidsthema's niet vergeten.

De vastgestelde veiligheidsprioriteiten uit het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024 – 2027 (hierna: RBP) zijn:

- Maatschappelijke ongenoegen, polarisatie en radicalisering;
- (Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit;
- Cyberveiligheid;
- Veiligheid en Zorg.

Onze 'lokale prioriteiten' zijn:

- Veiligheid & Jeugd;
- Verkeersveiligheid.

Aanpak op hoofdlijnen

We zullen als gemeente per veiligheidsthema een bijdrage leveren aan de betreffende actiepunten. Daar waar mogelijk doen we dat als Groninger gemeenten gezamenlijk, dan wel samen met onze stakeholders zoals het Openbaar Ministerie en de Politie Noord-Nederland.

Wat betreft ondermijning willen we gezamenlijk met de andere Groninger gemeenten de regio minder aantrekkelijk maken voor (internationale) georganiseerde criminaliteit. De Groninger gemeenten, de provincie Groningen en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's gaan verder met de implementatie van de ambities zoals opgenomen in de Groningse Norm, welke in april 2025 is vastgesteld.

In november 2025 is de basis gelegd met betrekking tot de effectieve verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein voor de gehele provincie Groningen en de nieuwe structuur. In 2026 zullen we daar waar nodig nog het een en ander aanscherpen en starten met deze nieuwe verbinding.

In 2026 zullen we met onze ketenpartners aan Nederlandse en Duitse zijde verder werken aan de grensoverstijgende samenwerking op het thema ondermijning.

De gemeente staat voor de uitdaging om de gemeenschap weerbaar te maken tegen de snelgroeiende dreiging van digitale criminaliteit. Waar klassieke misdaad zoals woninginbraak afneemt, neemt cybercriminaliteit juist toe – een 'crimeshift' die vraagt om een gerichte, integrale aanpak. Dit vereist niet alleen betere cybersecurity, maar ook educatie en bewustwording.

Zorg en veiligheid

In 2026 zetten we in op verdere verbinding van beleid op het snijvlak van zorg en veiligheid. Centraal staat het samenbrengen van beide domeinen in visie, werkwijze en praktijk. Vooruitlopend op implementatie wordt gewerkt aan beleidsmatige verdieping als basis voor duurzame uitvoering. Binnen deze ontwikkelijn is er aandacht voor integraal en domeinoverstijgend samenwerken - zowel binnen de eigen organisatie als in afstemming met netwerkpartners. Hierbij is aandacht voor samenhang met verwante ontwikkelingen en thema's als preventie, vroegsignalering en deskundigheidsbevordering.

Voor een nadere uitwerking van de concrete acties en inzet op het snijvlak van zorg en veiligheid wordt verwezen naar programma Zorg en Samenleving, paragraaf 9.4. Hier wordt de voortgang van de relevante maatregelen en acties verder toegelicht.

Ontwikkelingen

Vuurwerkverbod vanaf augustus 2026

Sinds 1 augustus 2026 geldt de Wet veilige jaarwisseling. Deze wet zorgt ervoor dat particulieren minder vuurwerk mogen afsteken. Wel is er ruimte voor georganiseerde vuurwerkshows en is er de mogelijkheid om een ontheffingsstelsel vast te stellen. Op deze wijze kunnen verenigingen of stichtingen een ontheffing aanvragen bij de burgemeester

Voor zo ver mogelijk werken wij samen met andere gemeenten in Noord-Nederland. Zo zorgen wij voor dezelfde regels in de hele regio. Dit maakt de regels makkelijker uit te voeren en te controleren.

De werkgroep van het Regionaal Bestuurlijk Platform Openbare Orde (RBPO) heeft verschillende plannen gemaakt. Het RBPO koos voor een plan dat onderscheid maakt tussen stad en platteland.

- In de stad geven wij minder ontheffingen uit. En wij wijzen vaste plekken aan waar vuurwerk mag.
- Op het platteland is er meer ruimte voor vuurwerk. Wij raden aan om vuurwerk te combineren met dorpsfeesten. Per dorp geven wij maximaal één ontheffing uit.

Inmiddels blijkt de ene gemeente wel en de andere gemeente geen gebruik gaat maken van de ontheffingsmogelijkheid. Dit speelt ook binnen de Groningse gemeenten. Vanaf half september gaan wij aan de slag met de voorbereidingen voor de komende jaarwisseling. Op dit moment is er nog geen definitief besluit of de gemeente Oldambt wel of geen gebruik gaat maken van het ontheffingenstelsel.

Verkeersveiligheid vraagt om samenwerking

In het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 staat dat overheden meer moeten samenwerken. Niet omdat het slecht gaat in Oldambt, maar omdat het nog beter kan.

In juli 2026 spraken wij voor het eerst over hoe het thema verkeersveiligheid geborgd wordt in de lokale driehoek van de gemeente Oldambt. Wij waren de eerste gemeente in Groningen die dit deed. Nu volgen andere gemeenten ons voorbeeld.

Ook bekijken wij of verkeersveiligheid een plek krijgt in het nieuwe Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2028-2031. Dit plan bespreken wij met de projectgroep van het RBPO.

Samenwerking bij maatschappelijke onrust

Als gemeente werken wij mee aan de Town Deal Krachtige Kernen. Hierin onderzoeken wij hoe kleinere gemeenten beleid kunnen maken bij lastige vraagstukken. En hoe wij de samenwerking tussen gemeente en inwoners kunnen verbeteren.

In het najaar organiseren wij twee bijeenkomsten op één dag.

- De middagsessie is voor ambtenaren van Oldambt en onze partners. Het gaat om collega's die adviseren over openbare orde, veiligheid, beleid en communicatie.
- De avondsessie is speciaal voor de raad. Hierin bespreken wij hoe raadsleden kunnen omgaan met druk en emoties uit de samenleving. En hoe zij kunnen voorkomen dat zij onbedoeld polarisatie versterken.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht. De acties zijn onderverdeeld in de vastgestelde veiligheidsprioriteiten.

Maatschappelijke ongenoegen, polarisatie en radicalisering:

Zowel regionaal als lokaal willen we meer bewustwording creëren, dit doen we onder andere door het verbeteren van de informatiepositie:

Verdiepingstrainingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Intern organiseren we verdiepingstrainingen in het herkennen en aanpakken van radicalisering.

Risico Jongeren Overleg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zetten het onderwerp polarisatie en radicalisering op de agenda van het Risico Jongeren Overleg.

(Georganiseerde) ondermijnende criminaliteit:

In de Groningse Norm zijn vijf pijlers vastgesteld met 28 ambities met betrekking tot de regionale aanpak ondermijning. In het Uitvoeringsplan Groningse Norm zijn alle ambities/acties nader uitwerkt. Als Groninger gemeenten, waterschappen en provincie zullen we daar verder uitvoering aan gaan geven middels 5 pijlers waarvoor projectgroepen zijn samengesteld:

Pijler 1: Bewustwording & Organisatie

Bewustwording binnen organisaties

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Acties die gericht zijn op het vergroten van de bewustwording binnen de organisaties gericht op het voorkomen en bestrijden van ondermijning.

Acties gericht op de inwoner

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Acties die gericht zijn op de inwoner. Hierbij kan gedacht worden aan het ontwikkelen van een regionale bewustwordingscampagne en aansluitende bewustwordingsinitiatieven.

Pijler 2: Informatiehuishouding

Inrichting informatiehuishouding

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Acties gericht op de wijze waarop de organisaties hun informatiehuishouding hebben ingericht om signalen van ondermijning te herkennen, agenderen en aan te pakken.

Afspraken verwerking (persoons)gegevens

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het maken van afspraken met betrekking tot de werkwijze en verwerking van (persoons) gegevens.

Beveiligen informatiehuishouding

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Aandacht voor het adequaat beveiligen van de informatiehuishouding waarbij de expertises van ISO/CISO/ENSIA coördinator, FG/privacy officer/jurist gegevensdeling, informatieanalist, OOV en communicatie van belang zijn voor het uitvoering geven aan de ambities op dit gebied.

Toelichting: Inmiddels zijn de benodigde stappen gezet. Echter mede vanwege de complexiteit en samenhang met andere aanverwante projecten, zoals 'Pijler 2 Continuïteit van de eigen organisaties' vanuit de regionale aanpak weerbaarheid in de provincie Groningen, maakt dat het langer duurt. Zie ook de onderdelen 'Weerbare samenleving'; 'Continuïteit interne essentiële processen en producten' en 'Cyberveiligheid' voor een nadere toelichting.

Pijler 3: Regelgeving, Beleid & Handhaving:

Instrumentarium inzetten tegen ondermijning

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Acties gericht op onderzoek en de wijze waarop de organisaties de voor hun beschikbare instrumentarium in kunnen zetten tegen ondermijning. Het gaat hierbij om duidelijk gezamenlijk beleid, handhaving en integrale interventies.

Centralisatie Bibob

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Gelet op de omvang en importantie van het onderwerp en de ontwikkelingen gericht op mogelijke provinciale samenwerking op dit gebied, is ervoor gekozen om een aparte werkgroep 'Bibob' op te richten, dat werkt aan de opdracht 'centralisatie Bibob'.

Pijler 4: Weerbare Overheid:

Weerbaarheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Acties gericht om de weerbaarheid van het bestuur en de organisatie tegen vormen van criminaliteit in het openbaar bestuur te verankeren. Het gaat om de mate waarin er binnen de betreffende organisatie waarborgen zijn ingebouwd om de integriteit en veiligheid van bestuurders, volksvertegenwoordigers en medewerkers zeker te stellen.

Pijler 5: Voortgang & Communicatie

Adviseren en ondersteunen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Deze werkgroep adviseert en ondersteunt alle werkgroepen.

Monitoren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Tevens monitort deze werkgroep de voortgang van de implementatie van alle ambities en zorgt voor zowel de communicatie van en naar de werkgroepen alsmede naar de betreffende besturen.

Regionaal Interventie Team (RIT):

Overdragen integrale controles

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Conform de gemaakte afspraken zullen we als Oldambt de grotere integrale controles gaan overdragen aan het RIT. Hiermee wordt de gemeente ontlast en blijft er capaciteit over voor de reguliere ondermijningstaken.

Weerbare samenleving:

Zowel vanuit de Regionale Aanpak Ondernijning, Veiligheidsregio en Regionaal Bestuurlijk Politieoverleg lopen er 'weerbaarheidsprojecten', allen vanuit een andere invalshoek, maar wel met dezelfde naam. Echter, in meer of mindere mate raken deze projecten elkaar. Of het nu vanuit ondernijning, cybercriminaliteit of vanuit geopolitieke dreigingen komt, we zullen ons daarop moeten voorbereiden. Een aantal projecten richten zich meer op onze interne organisatie -zorgen dat onze eigen huishouding kan blijven draaien- andere richten zich meer op de burger, de zelfredzaamheid en zorgdragen voor een noodpakket.

VRG

De toestand in de wereld maakt dat het minder vanzelfsprekend is dat we veilig en continu voorzien van alle nutsvoorzieningen (elektriciteit, gas, water, intranet, telefoon) ons dagelijks leven kunnen leiden. Dit betekent concreet dat zowel onze burgers als onze interne organisatie in staat moeten zijn om bij langer durende uitval van één of meerdere nutsvoorzieningen op een minimaal noodzakelijk niveau kunnen blijven functioneren.

Na de zomer van 2026 gaat een aantal bijeenkomsten georganiseerd worden voor in eerste instantie bewoners. Doel is met name wederzijdse bewustwording: wat wil en doet de gemeente en wat willen en doen de bewoners. In de geplande en te plannen gesprekken tussen het (nieuwe) college en bewoners/Dorpsbelangen/Wijkplatforms wordt het onderwerp weerbaarheid meegenomen.

Verder werken we dagelijks aan de verbetering van leefbaarheid, weerbaarheid en sociale cohesie. De inzet en acties verschillen per dorp en wijk. De inzet hierop wordt verhoogd. Er komt wijk- en dorpsondersteuning, een nieuwe rol en functie voor Oldambt. Ook gefinancierd vanuit de leefbaarheidsmaatregelenpot van Nij Begun. De start hiervan zal eind 2027 zijn. Dit moet van de grond worden opgebouwd.

Met wijk- en dorpskompassen brengen we objectief de sociale cohesie, veerkracht, gevoel van veiligheid etc in beeld. Met objectieve en subjectieve (enquêtes) kennis en data. Dit biedt input in welke wijken en dorpen meer aandacht moet komen voor de samenredzaamheid. Dit vertalen we naar wijk en dorpagenda's; die vormen op termijn een gemeentelijk afwegingskader.

De landelijke en regionale pilots noodsteunpunten worden gevolgd om de juiste randvoorwaarden te kunnen hanteren. Op dit moment zijn in beeld als functie:

1. Informatieverstrekking vanuit de overheid naar bewoners
2. Meldpunt voor spoedeisende hulpinzetten (112 meldingen)
3. Vraag en aanbod voor lokaal te regelen zaken (eenvoudige medische hulp, aandacht kwetsbaren, luisterend oor, reparatie belangrijke spullen)

Programma GGW stelt in samenspraak met BORGG en Beleid een opdracht op aan RYSE voor het opstellen van accommodatiebeleid voor ontmoetingsruimten / dorpshuizen / buurthuizen. Verwachting is dat dit in Q2 2027 klaar kan zijn. Er komt investeringsbudget voor ontmoetingsruimte. Structureel budget om deze accommodaties in de lucht te houden is er nog niet. Deze ontmoetingsruimten worden in principe ook de noodsteunpunten.

In samenwerking met de Veiligheidsregio Groningen zullen de nodige stappen zetten:

Continuïteit interne essentiële processen en producten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zorgen dat we in staat zijn om onze interne essentiële processen en producten in de benen te houden respectievelijk te kunnen blijven leveren in het geval van uitval van nutsvoorzieningen.

Toelichting: De Cyberbeveiligingswet (Cbw) wordt het Nederlandse wettelijke kader voor de uitvoering van de NIS2-richtlijn en legt voor aangewezen organisaties een zorgplicht, meldplicht en verantwoordingsplicht vast. Het Cyberbeveiligingsbesluit (Cbb) werkt dit verder uit in concrete eisen rond onder meer risicobeheersing, incidentafhandeling, bedrijfscontinuïteit, crisisbeheer, ketenafhankelijkheden en bestuurlijke toerusting. Voor gemeenten betekent dit dat informatiebeveiliging nadrukkelijk een wettelijke opgave wordt met toezicht en handhaving. Voor het college betekent dit dat cyberweerbaarheid expliciet onderdeel wordt van de bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Voor het college van B&W betekent dit concreet:

1. Cyberweerbaarheid wordt een expliciete bestuurlijke verantwoordelijkheid.
2. Het college moet de cybermaatregelen goedkeuren en toezien op de uitvoering daarvan.
3. Bestuursleden moeten beschikken over voldoende kennis en vaardigheden om cyberberrisico's en maatregelen te kunnen beoordelen.
4. Bestuursleden moeten daarvoor een passende training volgen en hun kennis actueel houden.
5. De naleving is niet vrijblijvend; op bestuursniveau kunnen ook handavingsmaatregelen volgen.

Het een en ander zal nog geïmplementeerd moeten worden. Het college zal hierover verder geïnformeerd worden zodra hierover meer duidelijkheid is.

Cyberveiligheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zorgen ervoor dat onze digitale weerbaarheid afdoende op orde hebben (= Cyberveiligheid).

Toelichting: In regionaal verband wordt onder leiding van een programmadirecteur gewerkt aan een weerbaarheidsprogramma; dit moet de basis vormen voor de weerbaarheidsactiviteiten in de regio en in de gemeenten. Dit programma zal in Q2 gereed zijn. Vanuit alle gemeenten is/wordt door gemeentelijke liaisons input geleverd voor dit plan. Om het voor de inwoners in Groningen begrijpelijk te houden wordt gestreefd naar een zo uniform mogelijke aanpak in de gemeenten.

In Oldambt wordt momenteel gekeken naar de samenhang van de activiteiten gericht op meer zelf- en samenredzaamheid met andere gemeentelijke en regionale programma's. Dit enerzijds om dubbellingen te voorkomen en anderzijds om effectief met de schaarse beschikbare middelen om te gaan.

Ook in regionaal verband vindt er een pilot noodsteunpunten plaats. De uitkomsten van die pilot gaan mede bepalen hoe Oldambt met de noodsteunpunten om kan en wil gaan. Mede, omdat er vanuit de bedoelde andere gemeentelijke en regionale programma's ook gewerkt wordt aan een vorm van steunpunten.

Voor 2025 en 2026 zijn door het rijk incidentele gelden beschikbaar gesteld, gericht op de noodsteunpunten en coördinatiepunten (580.000 voor Groningen). Vanaf 2027 is jaarlijks landelijke 70 miljoen euro beschikbaar waarvan 35 miljoen voor de genoemde steunpunten.

Samenredzaam

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zorgen er voor dat de burgers in onze dorpen en wijken zelf- en samenredzaam zijn.

Toelichting: Zie ook toelichting 'weerbare samenleving'.

Managen uitvalcrisis

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zorgen er voor dat we een eventuele uitvalcrisis effectief kunnen managen.

Toelichting: Zie ook toelichting 'weerbare samenleving'.

Digitale weerbaarheid:

In samenwerking met overheden, bedrijven en inwoners moeten we digitale weerbaarheid versterken en zowel preventie als handhaving versterken.

Plan van aanpak digitale weerbaarheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Samen met Westerwolde en Stadskanaal werken we aan een Plan van Aanpak.

Toelichting: Door een extern bureau is een Plan van Aanpak opgesteld en is er inmiddels een 'Kick-Off Cyberveiligheid' geweest. Inmiddels wordt er gewerkt aan Fase 1- Doelgroepenonderzoek en worden er voorbereidingen getroffen voor Fase 2 -Gedragsconsult. Het gehele onderzoek inclusief rapportage met adviezen zal circa 2 maand duren.

Verschillende expertises betrekken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Intern zullen ook de expertises als ISO/CISO/ENSIA coördinator, FG/privacy officer/jurist gegevensdeling, informatieanalist en communicatie hierbij betrekken.

Cyberveiligheid:

Digitale weerbaarheid versterken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In samenwerking met overheden, bedrijven en inwoners moeten we digitale weerbaarheid versterken en zowel preventie als handhaving versterken. Samen met Westerwolde en Stadskanaal werken we aan een Plan van Aanpak.

Toelichting: zie toelichting Continuïteit interne essentiële processen en producten.

Veiligheid en jeugd:

Aanbevelingen voorkomen risicogedrag

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het recent verschenen onderzoek van Molendrift bevat een groot aantal aanbevelingen over het voorkomen van risicogedrag bij minderjarige jongeren. Het advies is om in te zetten op vakantiewerk, talentontwikkeling, aan te sluiten bij zorgteams op school, Europese uitwisselingen VMBO, digitale jongerenraad. Een deel hiervan wordt al uitgevoerd, maar niet alles kan worden gefinancierd. Er is een bedrag aangevraagd via de Kadernota en er wordt gekeken welke aanbevolen interventies onder de Sociale Agenda kunnen vallen.

Toelichting: We hebben in 2026 uitvoering gegeven aan Jongerenwerk met een hulpverleningscomponent. De andere interventies zullen onderdeel worden van het uitvoeringsplan 2027.

Verkeersveiligheid:

Mobiliteitsprogramma

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We laten het nieuwe mobiliteitsprogramma door de gemeenteraad vaststellen. Dit is de basis voor Uitvoeringsagenda's voor Winschoten-centrum én overig Oldambt.

Subsidie aanvragen verkeersveiligheidsprojecten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan bij de provincie Groningen subsidie aanvragen voor verkeersveiligheidsprojecten. In de 2e IBR benoemen we om welke projecten dit gaat.

Toevoeging IBR2: Voor de volgende projecten is subsidie aangevraagd: reconstructie Hoofdweg Beerta, suggestiestroken G.Gernaatweg Hongerige Wolf, kompoorten Scheemdermeersterweg, oversteek voor voetgangers Udensweg en zonegrenzen/wegversmallingen/plateaus op de Hamrikkerweg/Hoofdweg Nieuw Scheemda – 't Waar.

Verkeersveiligheidstrainingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Onder regie van Verkeerswijzer Groningen, in samenwerking met de gemeente, zullen educatieve verkeersveiligheidstrainingen worden verzorgd, op (basis)scholen en particulieren.

9.2.7 Schadeherstel, versterking en een duurzaam en veilig gebruik van de ondergrond

Beleids horizon

De gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen in Groningen zijn ook merkbaar in de gemeente Oldambt. Als gemeente vinden we dat de veiligheid van en perspectief voor onze inwoners voorop moet staan is. Naast de gaswinning hebben we ook te maken met andere activiteiten die van invloed zijn op de ondergrond en mogelijke bodemdaling, zoals zoutwinning en ondergrondse opslag van stikstof. Als gemeente zetten we ons in voor een duurzaam en veilig beheer en gebruik van de ondergrond.

Veiligheid gaat onder andere over versterking en schadeherstel van woningen, maar ook over duurzaam perspectief voor mensen die daarin wonen. Daarbij willen we dat de enorme verschillen die (zijn) ontstaan in de schadeloosstellingen van vergelijkbare aardbevingsschade aan vergelijkbare woningen, zo snel mogelijk worden opgelost. We vinden het belangrijk dat schade als gevolg van de gaswinning ruimhartig en duurzaam hersteld wordt.

Aanpak op hoofdlijnen

We proberen te voorkomen dat activiteiten in de ondergrond tot onacceptabele effecten leiden en houden de ontwikkelingen omtrent de gaswinning, bodemdalingsproblematiek, zoutwinning en de ondergrondse opslag van stikstof nauwlettend in de gaten. We vragen daarbij aandacht voor de problematiek van gestapelde mijnbouw, de funderingsproblematiek en de bodemdalingsproblematiek.

Als gemeente hebben we een belangrijke rol in de versterkingsopgave en samen met de NCG willen we dit voortvarend oppakken. Dit betekent:

- zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over welke woningen versterkt moeten worden,
- voortgang hebben in de uitvoering van de woningen die versterkt moeten worden,
- waar nodig inwoners helpen met tijdelijke huisvesting,
- zorgen dat we als gemeente het proces voor de benodigde vergunningen, ook voor tijdelijke huisvesting, zo goed mogelijk inrichten. Dit betreft de samenwerking met NCG, de inzet op vergunningverlening en toezicht, maar ook bijvoorbeeld de afwegingen ten aanzien van RO en Erfgoed.

Daarnaast werken we aan de bredere herstel in onze gemeente met onze lokale herstelagenda als onderdeel van Nij Begun. Met Nij Begun wil het rijk werken aan erkenning, herstel en perspectief voor Groningen. Belangrijk onderdeel hierin zijn de maatregelen op het gebied van een beter schadeherstel en versterking, maar ook sociale cohesie, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Afgelopen jaar zijn diverse maatregelen uit Nij Begun uitgewerkt die de schadeafhandeling en de uitvoering van de versterking moeten verbeteren en voor onze inwoners 'milder, makkelijker en menselijker' moeten maken. Hierin spelen NCG en IMG uiteraard een hele belangrijke rol. Maar ook als gemeente hebben we een grotere rol gekregen en ook financiële middelen voor een meer integrale en samenhangende aanpak van de herstelmaatregelen. Samen met andere betrokken partijen in de regio wordt in het kader van de Agenda Herstel van Groningen gewerkt aan een aanpak om als één overheid proactief en gebiedsgericht ondersteuning te bieden aan inwoners. Als gemeente willen we onze inwoners met hulpvragen zo goed mogelijk ondersteunen, vooral in situaties waarin zij vastlopen of ernstige problemen ervaren. Onze inwonersondersteuners spelen hierin een cruciale rol door bezoeken te brengen, een luisterend oor te bieden en, waar mogelijk, verder te helpen.

We zien dat de inwoners zich zorgen maken over de schadeafhandeling in het gestapelde mijnbouwgebied. Wij vinden dat bij afhandeling van schademeldingen door mijnbouw hun belang voorop moet worden gesteld. Er dient dan ook één onafhankelijke, ruimhartige en rechtvaardige schadeafhandelingsloket te komen voor alle mijnbouwactiviteiten in Groningen, waarbij alle inwoners die geconfronteerd worden met schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten terecht kunnen. Het Instituut Mijnbouwschade Groningen en de Commissie Mijnbouw hebben hun krachten verder gebundeld en mogelijk komt er in 2026 zo'n loket.

Om te zorgen voor een veilige en verantwoorde inzet van de diepe ondergrond op land voor de energietransitie en grondstoffenvoorziening is het Rijk in 2025 gestart met het programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO). Het programma DGDO werkt toe naar een visie en duidelijke kaders voor toekomstige activiteiten in de diepe ondergrond. De ontwikkelingen omtrent het programma DGDO blijven we volgen.

Voor een verdere beschrijving van de ontwikkelingen en de plannen voor 2026 verwijzen we naar paragraaf 5.9 (Programma Aardbevingsopgave) in de begroting.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Plan van aanpak 'Versterking en Herstel Oldambt 2026'

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We voeren het lokale plan van aanpak 'Versterking en Herstel Oldambt 2026' uit. In dit plan, welke in januari 2026 aan de raad is voorgelegd, zijn doelstellingen en resultaten benoemd. Voor de versterking vormt dit ook de opdracht aan NCG voor het uitvoeren van de versterkingsopgave.

Gebiedsgerichte aanpak

Als onderdeel van de aanpak voor versterking en herstel werken we aan een gebiedsgerichte aanpak. In dat kader zien we de volgende acties:

Toelichting: De acties voor de gebiedsgerichte aanpak en de onderliggende projecten liggen grotendeels op schema. Zie hieronder per actie de bijbehorende toelichting.

Gebiedsontwikkeling Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Voor de gebiedsontwikkeling van het lint Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda voeren we de plannen uit die zijn opgesteld.

Toelichting: De gebiedsontwikkeling van Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda ligt goed op koers en de uitvoering van de verschillende deelprojecten is opgestart. Zo worden er twee bruggen gerenoveerd in 't Waar en Nieuw Scheemda. Er zijn passeerstroken aangelegd op diverse polderwegen. Het fietspad tussen Scheemda en 't Waar is opgeleverd en rond Nieuwolda zijn diverse wandel- en fietspaden hersteld. De overige, nog uit te voeren verbeteringen in de dorpen, worden in 2027 en 2028 verwacht.

Eén-overheid-aanpak Nieuw-Scheemda en 't Waar

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We werken aan herstel, versterking en verduurzaming van de huizen in de één-overheid-aanpak in Nieuw-Scheemda en 't Waar.

Toelichting: Voor de één-overheid-aanpak in Nieuw-Scheemda en 't Waar zijn we begin 2026 overgegaan naar fase 2 van het project (concrete planvorming per adres). Naast evt. schadeherstel of versterking wordt daarbij in elk geval ook de isolatie-aanpak meegenomen. Het grootste deel van de aangevraagde isolatie-adviezen is inmiddels opgeleverd. Voor een deel van de adressen wordt nu gewerkt aan het opstellen van een gecombineerd plan voor herstel, versterking en verduurzaming.

Dorpsgerichte aanpak Drieborg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We komen tot een concreet plan voor een dorpsgerichte aanpak in Drieborg met een combinatie van herstel, verduurzaming en leefbaarheid.

Toelichting: De planvorming voor Drieborg verloopt goed, waarbij we parallel werken aan een plan voor schadeherstel en verduurzaming van de woningen als een plan voor de leefbaarheid. Verwachting is dat we in september 2026 het plan van aanpak voor het deel schadeherstel en verduurzaming voorleggen aan het college ter besluitvorming. Uitvoering kan dan in het najaar concreet van start. Het plan voor leefbaarheid volgt later dit najaar.

Maatregel 14 Leefbaarheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We ontwikkelen en realiseren plannen en projecten voor het versterken van de leefbaarheid met de middelen vanuit Maatregel 14 vanuit het plan van aanpak dat we hiervoor hebben opgesteld.

Toelichting: Voor Maatregel 14 zitten we nog in de opstartfase. De eerste projecten zijn van start gegaan en de eerste plannen worden ontwikkeld

Ondersteuning inwoners schadeherstel en versterking

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Waar mogelijk bieden we ondersteuning aan onze inwoners bij schadeherstel en versterking. Voor complexe situaties zetten we ons als gemeente in om oplossingen te onderzoeken en samen met verantwoordelijke partijen te realiseren. In dit kader ontwikkelen we onze (collectieve) aanpak verder en zetten we de beschikbare middelen in om knelpunten op te lossen.

Toelichting: De inwonersondersteuning en de inzet voor complexe situaties is een doorlopend proces wat de nodige aandacht vraagt.

Zoutwinning Heiligerlee/ Zuiderveen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We blijven nauwgezet de ontwikkelingen en het proces omtrent de zoutwinning in het gebied Heiligerlee/Zuiderveen volgen vanuit het perspectief van onze inwoners en daar waar mogelijk maken we gebruik van de juridische bevoegdheden op basis van de Mijnbouwwet voor nieuwe en bestaande mijnbouwactiviteiten.

Contact mijnbouwbedrijven

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We onderhouden regelmatig contact met de mijnbouwbedrijven (Nobian en Gasunie), Staatstoezicht op de Mijnen, het ministerie van Klimaat en Groene Groei en bewoners (stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen). Daarbij zullen we een belangrijke gesprekspartner zijn in ambtelijke en bestuurlijke overleggen.

Toelichting: Tegen de definitieve besluiten van de omgevingsvergunning evaluatieboring Zuiderveen en het winningsplan 2025 – 2035 Heiligerlee is beroep ingesteld.

Onderzoek afsluiten zoutcavernes

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het Nobian onderzoek over hoe de zoutcavernes op een veilige manier af te kunnen sluiten (abandonneringsplan) blijft onze aandacht houden.

Overleg problematiek gestapelde mijnbouwactiviteiten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We voeren overleg met het IMG en de landelijke Commissie Mijnbouwschade over de problematiek van gestapelde mijnbouwactiviteiten en we volgen de uitwerking van de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek naar gecombineerde effecten van meervoudige mijnbouwactiviteiten (GEMMA).

Toelichting: Tegen het definitieve besluit van de minister Klimaat en Groene Groei om de omgevingsvergunning evaluatieboring Zuiderveen te verlenen is in december 2025 beroep ingesteld.

Uniforme benadering en behandeling schademeldingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De gemeente blijft pleiten voor een uniforme benadering én behandeling van schademeldingen als gevolg van mijnbouwactiviteiten.

9.2.8 Sport en gezondheid

Beleids horizon

We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners. Daarmee bedoelen we dat inwoners voldoende veerkrachtig zijn om zelf hun fysieke en geestelijke gezondheid en sociaal welbevinden te kunnen sturen. Omdat sport een belangrijke bijdrage levert aan de positieve gezondheid, willen we het sporten en bewegen zoveel mogelijk stimuleren. We vinden sporten voor iedereen belangrijk maar met name voor jongeren. De sport (en cultuur) participatie van kinderen en jongeren gaan we naar vergelijkbaar niveau brengen als in de rest van het land, want 'jong geleerd is oud gedaan'. Bij deze ontwikkeling vinden we het belangrijk dat sportvoorzieningen voor iedereen bereikbaar blijven.

Aanpak op hoofdlijnen

Door integraal samen te werken, zowel intern als met externe partners, werken we aan gezondheid in alle domeinen ('health in all policies'). Dit mondt uit in een integraal preventieplan gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Speerpunten daarin zijn:

1. Het versterken van de lokale sportinfrastructuur als onderdeel van de sociale basis zodat deze als voorliggende voorziening kan worden ingezet voor alle leeftijdsgroepen. Hiermee sluiten we aan op het Koersdocument Sociaal Domein.
2. Een wijkgerichte aanpak op positieve gezondheid, zodat inwoners in hun eigen buurt zelf regie kunnen voeren op hun gezondheid.

Samen met lokale sportaanbieders gaan we de ambities uit het sportakkoord realiseren. We stimuleren, onder andere als onderdeel van het Corona perspectiefplan sportdeelname onder kinderen en jongeren. Waar nodig ondersteunen we sportdeelname financieel via het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Het herstelplan is enkele jaren geleden vastgesteld en was nodig om weer een financieel gezonde gemeente te worden. Op onze sportvoorzieningen zijn forse bezuinigingen vastgesteld. Het in september 2022 genomen raadsbesluit over sluiting van sporthal en zwembad De Hardenberg is per 1 juli 2023 uitgevoerd. Het sportcomplex De Hardenberg is verkocht aan het burgerinitiatief stichting MFC De Hardenberg.

We werken aan een perspectief voor de langere termijn - we hebben het ambitiedocument opgesteld en vast laten stellen door de raad - waarbij sportvoorzieningen op een aantrekkelijke en toekomstgerichte wijze kunnen worden aangeboden. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek verricht naar een nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal, waarvan de uitkomst van dit onderzoek aan de raad zal worden voorgelegd. Op basis van dit haalbaarheidsonderzoek zal nog een vervolgonderzoek worden uitgevoerd naar de kosten en mogelijke synergievoordelen met de onderwijshuisvesting.

We stimuleren het gebruik van de fiets. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en het klimaat. *Zie hiervoor ook investeringen in de fietsinfrastructuur onder 2.1 Infrastructuur.*

Per 1 januari 2023 is een bedrag van € 120.000 bezuinigd op onderhoud van sportvelden en -accommodaties. Het gevolg hiervan is dat we per 1 januari als gemeente geen bedrijven meer inhuren voor onderhoud van sportvelden, hetgeen inhoudt dat de financiële verantwoordelijkheid daarvoor dan bij de verenigingen ligt.

Ontwikkelingen

Na 2026 loopt het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) af. Er zijn onder andere ketenaanpakken op Valpreventie, Kansrijke Start, Welzijn op Recept en Overgewicht & Obesitas opgestart. Er is nauwe samenhang met het Integraal Zorgakkoord (IZA), gericht op het verminderen van zorgkosten. Een nieuw akkoord: het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) vult IZA aan en zal GALA vervangen. Het AZWA is een verbreding, concretisering en intensivering van de bestaande akkoorden. Gelijkwaardige toegang tot zorg en welzijn en het en het afwenden van het onbeheersbare arbeidsmarkttekort staan centraal. Het beschrijft een beweging van zorg naar gezondheid. Voor gemeenten is vooral een rol weggelegd in de voortzetting en intensivering van de ketenaanpakken, meer doen op mentale gezondheid en werken aan een stevigere verankering van (regionale) samenwerkingsverbanden en het inrichten van een wijkgerichte sociale basis. We weten dat er ander werk, nieuw werk en meer werk op ons af komt, maar nog niet precies wat.

Voor sport en bewegen wordt 2026 een jaar van herijking van staand beleid. Het Sport- en Leefbaarheidsfonds, de subsidieregeling Sportstimulering Oldambt 2025 én de afspraken met de buitensportaccommodaties worden herzien. Ook verandert de focus van de inzet van buurtsportcoaches. We maken een terugtrekkende beweging uit het onderwijs en maken de buurtsportcoaches breder inzetbaar voor het sociaal domein. Dat alles is in lijn met het vastgestelde Meerjarenprogramma Sport en Bewegen, welke nog tot en met 2027 doorloopt. Tevens wordt de verdere verzelfstandiging, als vervolg op de doorlopen harmonisatie, vormgegeven.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Gezond en Actief Leven Akkoord

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We ronden het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) af.

Plan van Aanpak Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stellen een plan van Aanpak Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) op. De acties die hieruit volgen worden in IBR1 2026 toegevoegd.

Toelichting: De actie die toegevoegd kan worden is: We stellen in samenwerking met de andere negen Groninger gemeenten een regionale werkagenda op. Deze is eind 2026 klaar en is kaderstellend en richtinggevend voor de lokale inzet met betrekking tot AZWA.

Gezondheidsnota

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We starten met het opstellen van een nieuwe Gezondheidsnota.

We herijken:

Sport- en leefbaarheidsfonds

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We herijken de voorwaarden Sport- en leefbaarheidsfonds.

Toelichting: De voorwaarden van de subsidieregeling Sport- en Leefbaarheidsfonds zijn herijkt en de nieuwe regeling is inmiddels vastgesteld en per 1 juli 2026 in werking getreden. Daarmee is het herijkingstraject afgerond en wordt vanaf deze datum uitvoering gegeven aan de nieuwe regeling.

Sportstimulering Oldambt 2025

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We herijken de subsidieregeling Sportstimulering Oldambt 2025.

Vergoedingen voetbal en tennis

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We herijken de jaarlijkse vergoedingen voetbal en tennis.

Toelichting: De herijking van de voorwaarden en afspraken rondom de gemeentelijke vergoedingen voetbal en tennis staat gepland voor 2027 i.p.v. 2026. Er worden derhalve hiervoor geen vervolgstappen voorzien. De herijking wordt in 2027 opgepakt.

Buurtsportcoaches naar clubkadercoach

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We herijken de rol van buurtsportcoaches naar clubkadercoach voor sport- en beweegaanbieders.

Verzelfstandiging verenigingen met buitensportaccommodatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Wat betreft het verzelfstandiging van verenigingen met een buitensportaccommodatie, gaan we toewerken naar erfpacht- en opstalovereenkomsten.

Toelichting: Voor een aantal verenigingen zijn deze overeenkomsten opgesteld of ondertekend. De overdracht van de buitensportaccommodaties is nog niet afgerond. Per vereniging en accommodatie wordt het proces zorgvuldig doorlopen, waarbij sprake is van maatwerk per accommodatie en vereniging. De benodigde zorgvuldigheid brengt met zich mee dat de verdere uitvoering veel tijd vraagt.

Daarnaast wordt op dit moment nader onderzocht of en in welke mate bij de voorgenomen constructie overdrachtsbelasting verschuldigd is.

De uitkomst van dit onderzoek kan gevolgen hebben voor de wijze waarop de verdere verzelfstandiging wordt vormgegeven. Op basis van de uitkomsten wordt bepaald welke vervolgroute het meest passend is. Een en ander kan tevens gevolgen hebben voor de verdere planning en uitvoering van de overdrachten.

Vervolgstappen nieuwbouw sport/ voortgezet onderwijs

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan vervolgstappen nieuwbouw sport/voortgezet onderwijs aan de Stikkerlaan voorleggen aan de raad.

Toelichting: De inkoop- en aanbestedingsprocedure voor het bouwmanagement heeft meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk voorzien. De complexiteit van de opgave heeft hierbij een belangrijke rol gespeeld en heeft invloed gehad op de doorlooptijd van het traject. Daarnaast staat de beschikbare capaciteit binnen de afdeling Inkoop onder druk door het aantal gelijktijdig lopende inkoop- en aanbestedingstrajecten. Hierdoor kunnen niet alle trajecten gelijktijdig met de gewenste snelheid worden doorlopen.

De gunning aan een bouwmanagementpartij staat momenteel gepland voor december 2026. Als gevolg hiervan worden in 2026 geen vervolgstappen aan de raad voorgelegd waarover besluitvorming wordt gevraagd. De raad wordt wel geïnformeerd over de in 2026 doorlopen stappen en over de uiteindelijke gunning. Dit zal plaatsvinden middels een raadsbrief.

Afbouwen gemeentelijke financiering

Voortgang IBR1

We gaan de gemeentelijke financiering van de vakleerkrachten bewegingsonderwijs middels een afbouwregeling afbouwen naar €0,- op 1 januari 2027.

9.3 Programma 3 Ondernemingsklimaat, werkgelegenheid en onderwijs

Onder programma 3 vallen de onderwerpen die te maken hebben met de lokale economie, het ondernemen en het werken in de gemeente Oldambt inclusief het onderwijs als aanloop naar de arbeidsmarkt. Een ander onderwerp is vrijetijdseconomie waarin toerisme, cultuur en erfgoed terugkomen.

9.3.1 Economie en werkgelegenheid versterken

Beleids horizon

In dit jaar zal de sociale en economische agenda van Nij Begun meer inhoud hebben gekregen met de bijbehorende plannen zullen er opgaven naar ons toekomen die samenwerking tussen onderwijs, ondernemingen en overheid vereisen. Dit voor economische ontwikkeling en ter ondersteuning van de brede welvaart in de regio.

Aanpak op hoofdlijnen

De doelstelling van de plannen en initiatieven is om een duurzame en toekomstgerichte economische ontwikkeling van de gemeente Oldambt te realiseren. Dit wordt bereikt door het versterken van de regionale economie via digitalisering, innovatie, en samenwerking met regionale en provinciale partners. Specifiek richt de gemeente zich op:

1. **Stimuleren van werkgelegenheid en economische groei** door het revitaliseren van bedrijventerreinen en het ondersteunen van innovatieve projecten.
2. **Harmoniseren van lokale strategieën** met bredere regionale plannen, zoals de masterplannen voor Regiocentra, Campussen, en Oost-Groningen, om regionale synergie en versterking te bevorderen.
3. **Uitbreiden en optimaliseren van het innovatienetwerk** in de regio, met een focus op samenwerking, kennisdeling, en het benutten van digitale technologieën via het Digitaal Centrum Oost-Groningen.
4. **Afstemmen van lokale economische ambities** met de provinciale Economische Visie 2035 en de Economische Agenda Nij Begun, om zo een coherent en doelgericht economisch beleid te voeren voor de komende jaren.

Kortom, de doelstelling is om de economische veerkracht van Oldambt te vergroten door innovatie, samenwerking, en strategische investeringen in infrastructuur en kennis.

Ontwikkelingen

De komende jaren staat de gemeente Oldambt voor grote veranderingen op sociaal en economisch vlak. Met de verdere uitwerking van de Economische Agenda Nij Begun en de provinciale Economische Visie 2035 komen er opgaven op ons af die intensieve samenwerking tussen onderwijs, ondernemingen en overheid vragen. De nadruk ligt op het versterken van de regionale economie door middel van digitalisering, innovatie en verduurzaming.

Daarnaast spelen landelijke en regionale trends een belangrijke rol. Demografische ontwikkelingen, zoals krimp en vergrijzing, hebben invloed op de arbeidsmarkt en de vraag naar voorzieningen. Tegelijkertijd ontstaan er kansen door de groei van de vrijetijdseconomie, de energietransitie en de digitalisering van bedrijfsprocessen. Voor Oldambt betekent dit dat investeringen in kennisontwikkeling, infrastructuur en ondernemerschap cruciaal zijn om de economische veerkracht te vergroten.

De gemeente richt zich daarom op het benutten van beschikbare subsidies en fondsen, het versterken van regionale netwerken en het stimuleren van een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Door deze ontwikkelingen in samenhang te benaderen, kan Oldambt inspelen op toekomstige uitdagingen en tegelijkertijd nieuwe kansen creëren voor brede welvaart in de regio.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Revitalisering bedrijventerreinen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Uitvoeren van de eerste fase van de herstructurering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen, inclusief betere ontsluiting en energievoorzieningen.

Ondernemersloket versterken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Oprichten van een digitaal en fysiek ondernemersloket dat lokale ondernemers ondersteunt bij vergunningen, subsidies en netwerken.

Samenwerking onderwijs-ondernemingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Starten van pilotprojecten voor leerwerktrajecten in samenwerking met regionale scholen en bedrijven, met focus op techniek, zorg en energietransitie.

Digitaal Centrum Oost-Groningen (RUBY)

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Ontwikkelen van programma's voor kennisdeling en innovatie op het gebied van digitalisering, zodat bedrijven en instellingen hiervan kunnen profiteren.

Vrijetijdseconomie versterken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Investeren in de toeristische aantrekkingskracht van het Oldambtmeer en omliggende dorpen door verbetering van recreatieve routes en gezamenlijke promotie met de provincie.

Aanpak leegstand winkelgebieden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Voortzetten van de Impulsaanpak Winkelgebieden door het stimuleren van nieuwe ondernemers, herbestemming van leegstaande panden en gevelverbeteringsprojecten.

Duurzaamheid en energie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Ondersteunen van ondernemers bij verduurzamingsmaatregelen, waaronder subsidies voor energiebesparing en circulaire initiatieven.

Subsidies en financiering

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Actief benutten van provinciale, landelijke en Europese fondsen ter ondersteuning van economische initiatieven in de gemeente.

9.3.2 Samenwerking in de regio en over de grens

Beleids horizon

We willen gezamenlijk actief de interbestuurlijke samenwerking, de kwaliteit van het openbaar bestuur en het samenspel met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze provincie verder verbeteren. Bij veel onderwerpen is samenwerking in de regio of zelfs provinciaal erg belangrijk.

Aanpak op hoofdlijnen

Door samen op te trekken met de regio, (Duitse) buurgemeenten en de provincie kunnen we meer bereiken. Voorbeelden van succesvolle samenwerkingen in de regio die we willen behouden en verder versterken zijn de Regiodeal, het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan (RWLP), STAG, Werk in Zicht (WIZ) en de Eems Dollard Regio waarin regionale overheden aan beide kanten van de grens samenwerken.

We willen met de andere EDR-leden de samenwerking versterken.

We leveren een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van onze regio door de uitbouw van toerisme en recreatie (vrijtijdseconomie), onder andere via de gezamenlijke regiomarketingorganisatie ZO! Groningen. We nemen deel aan het GROS-overleg (3 noordelijke provincies + provincie Overijssel en diverse gemeenten in de regio). Hierbij wordt ingezet op de grensoverstijgende samenwerking op bestuursniveau met Nedersaksen.

Ontwikkelingen

N.v.t.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Deelname samenwerkingsverbanden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We nemen actief deel aan de genoemde samenwerkingsverbanden. We zetten ons in voor het realiseren en financieren van regionale (grensoverstijgende) doelen en het verwerven van aanvullende financiële middelen/ subsidies voor regionale en gemeentelijke projecten. Samen met de Duitse en Nederlandse partners werken we aan een toeristisch grensoverstijgend netwerk.

Project Grensland-Vestingland

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Samen met Westerwolde en Duitse partners willen we het project Grensland-Vestingland een nieuwe boost geven. Deze samenwerking is één van de doelen uit de toeristische visie Oost-Groningen.

Toelichting: Dit project wordt niet voortgezet. Een Interreg A-aanvraag van deze omvang (geraamde inzet €250.000, cofinanciering 30%) vraagt een intensief aanvraag- en schrijftraject waarvoor op dit moment onvoldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar is.

Bijdrage planvorming

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Toegevoegd in IBR1:

De gemeente levert een bijdrage aan de planvorming voor de nieuwe Europese subsidieperiode via het GROS overleg en via VNG-werkgroepen. Met name de Europese subsidies Interreg A en Leader zijn voor onze gemeente van belang.

9.3.3 Een aantrekkelijk centrum Oldambt

Beleids horizon

De gemeente streeft naar een kwalitatief goed centrum van Oldambt, met een aantrekkelijk woon-, winkel- en verblijfsklimaat voor inwoners, bezoekers, ondernemers en investeerders. In 2022 is het Ambitiedocument centrum Oldambt door de raad vastgesteld. In dit ambitiedocument is rekening gehouden met de actualisatie van de detailhandelsvisie (2021) die heeft laten zien dat er een wijziging van het vastgoed- en detailhandelsbeleid moet plaatsvinden in het centrum. Bovendien is in het ambitiedocument aangesloten op de veranderende markt, het in 2021 vastgestelde woonprogramma en de ontwikkelingen van Blauwestad.

In 2026 is de eerste fase van het ambitiedocument nader uitgewerkt en zijn de eerste resultaten in de praktijk zichtbaar: er is gestart met de realisatie van het nieuwe gemeentehuis, de aanpak Langestraat-Noord en de Lucas-locatie. De visie voor het Marktplaats is gereed en er wordt gewerkt aan een inrichtingsplan.

Aanpak op hoofdlijnen

De nadere uitwerking en uitvoering van het ambitiedocument gebeurt op programmatische wijze en conform de ontwikkelstrategie die in het ambitiedocument is vastgelegd. Op basis van de vastgestelde doelstellingen wordt steeds getoetst welke deelprojecten de meest effectieve bijdrage leveren aan het behalen van deze doelstellingen. Eventueel worden op basis hiervan deelprojecten eerder of later uitgevoerd.

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren zijn de bouwkosten sterk gestegen en de rendementen op vastgoed gedaald. Hierdoor zijn marktpartijen momenteel minder bereid risicovolle investeringen te doen. Ondanks deze moeilijke marktsituatie wordt er door marktpartijen toch interesse getoond in de realisatie van de plannen van het ambitiedocument.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Vervolg voorbereiding projecten

We geven een vervolg aan de voorbereiding van de projecten uit het door de raad in 2022 vastgestelde ambitiedocument voor het centrum Oldambt. Deze voorbereiding wordt conform de ontwikkelingsstrategie stapsgewijs opgepakt waarna de projecten afzonderlijk voor besluitvorming en uitvoeringsfinanciering aan de raad worden voorgelegd.

In 2026 start de voorbereiding en/of wordt een vervolg gegeven aan onderzoek van de volgende projecten:

Project Langestraat Noord

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Project Langestraat Noord: leegstand omzetten naar een hernieuwde Langestraat door een combinatie van verkleining van winkels en toevoeging van woningen.

St. Lucas locatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Planvoorbereiding herinvulling St Lucas locatie.

Liefkenshoek

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Herontwikkeling Liefkenshoek.

Schönfeldplein

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Doortrekken van het water naar het Schönfeldplein.

Plan van aanpak openbare ruimte

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Op locatieniveau uitwerken van plannen voor woningbouw mede in combinatie met parkeren.

Woningbouw i.c.m. parkeren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Plan van aanpak openbare ruimte vaststellen (inrichting, vergroening,erschikking parkeervoorzieningen en verblijfs- en ontmoetingsplekken).

Museum en/of toeristisch informatiecentrum

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Uitvoeren van een verkenning- en haalbaarheidsstudie naar een museum en/of toeristisch informatiecentrum.

Centrum

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Mobiliteitsplan en uitvoeringsprogramma centrum.

Marktpluin

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Inrichtingsplan Marktpluin.

Start en/of vervolg uitvoering projecten

In 2026 start en/of wordt een vervolg gegeven aan de uitvoering van de volgende projecten:

Langestraat Noord

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Project Langestraat Noord: oplevering deelproject oude Bristollocatie en uitvoering 'brandlocatie' en oude H&M locatie.

St Lucaslocatie en Blaauwlocatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Start bouwrijp maken St Lucaslocatie en Blaauwlocatie.

Langestraat

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Stimuleringsaanpak pui- en gevelverbeteringen Langestraat.

Gemeentehuis

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Nieuwbouw gemeentehuis.

Blaauwlocatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Sloop van de Blaauwlocatie.

9.3.4 Toerisme, cultuur en erfgoed

Beleidshorizon

In 2026 is de vrijetijdseconomie in Oldambt meer op de kaart gezet en heeft onze gemeente zich geprofileerd als De Graanrepubliek in de bestemming Oost-Groningen. Toerisme zien we als een belangrijke kans voor verdere ontwikkeling van onze regio (bezoekers, werkgelegenheid, recreatiemogelijkheden voor de eigen inwoners, instandhouding voorzieningenniveau, etc.). Cultuur draagt bij aan de leefbaarheid, het bevordert de creativiteit, stimuleert toerisme en is belangrijk voor jong en oud. Toeristische mogelijkheden zien we vooral door cultuur te verbinden met toerisme (evenementen, etc.), in te spelen op de cultuurhistorie (verleden) en het rijke erfgoed in onze gemeente. In 2026 hebben we opnieuw een bijdrage geleverd aan het behouden en door ontwikkelen van het Oldambtster erfgoed en daarmee de unieke gebiedsidentiteit van de Graanrepubliek door het schetsen van een toekomstperspectief voor de Oldambtster boerderijen en een integraal beleidskader voor erfgoed en archeologie.

Aanpak op hoofdlijnen

We leggen verbindingen tussen cultuur, erfgoed en toerisme.

We werken met de Oost-Groninger gemeenten (ZO! Groningen) verder aan de nadere uitwerking en uitvoering van de Regiovisie Vrijetijdseconomie Oost-Groningen (onder andere de verbreding van het netwerk van toeristische ondernemers). In 2021 hebben we onderzoek gedaan naar toerisme in Oldambt. Aan de hand van deze cijfers willen we meten of we de aantallen met onze inspanningen kunnen verhogen. Het onderzoek wordt tweejaarlijks gehouden.

Het accent bij de verdere uitbouw van de toeristische speerpunten ligt bij: Blauwestad, Binnenstad Winschoten, Bad Nieuweschans, onze Waddenkustzone langs de Dollard (Werelderfgoed Waddenzee) en het thema De Graanrepubliek.

Wij zetten in op het ontwikkelen van een eigen regionaal DNA voor de gemeente Oldambt (een zogenaamd 'place branding'). Wij houden daarbij rekening met de Duitse gasten.

We versterken de culturele sector door het ondersteunen op het gebied van ledenwerving, andere samenwerkingsvormen en fondsenwerving. We willen inzetten op cultuur en hebben daarbij ook aandacht voor de kleinere clubs en een eerlijke verdeling van de beschikbare cultuurgelden. We stimuleren de deelname aan culturele activiteiten door kinderen en jongeren door dit financieel te ondersteunen.

We werken samen met de Nationaal Coördinator Groningen, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Groningen, aardbevingsgemeenten en Libau aan een verder uitvoering van het Geactualiseerde Erfgoedprogramma 2020-2023.

We willen het gebruik van de fiets stimuleren. Niet alleen omdat beweging bijdraagt aan de gezondheid, maar ook omdat het belangrijk is voor onze jeugd, de toeristen, veiligheid en klimaat. *Verwezen wordt ook naar programma 2 Woonklimaat en leefomgeving.*

Ontwikkelingen

De toeristische monitoringsresultaten en de provinciale investeringsagenda 'Baanbreker' vormen de basis voor de nieuwe beleidsvisie en het uitvoeringsprogramma.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Culturele broedplaats

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de culturele broedplaats voor kinderen en jongeren door ontwikkelen.

Culturele voorzieningen bereikbaar en betaalbaar

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stellen een plan op om culturele voorzieningen in Oldambt beter bereikbaar en betaalbaar te maken voor inwoners van Oldambt en de omliggende gemeenten.

Toelichting: Het plan is in ontwikkeling in samenwerking met de beleidsmedewerker armoedebeleid.

Uitdragen historie en verhaal Oldambt

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We dragen de historie en het verhaal van Oldambt actief uit. Hiervoor:

Visie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Ronden we de visie op het presenteren van de geschiedenis en identiteit van Oldambt af.

Toelichting: De visie is vertraagd omdat niet alle betrokken partijen mee willen werken hieraan.

Klokkengieterij museum en Museum Slag bij Heiligerlee

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Participeren we in de plannen voor het toekomstbestendig maken van het Klokkengieterij museum en Museum Slag bij Heiligerlee.

Beleidsvisie vrijetijdseconomie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stellen een nieuwe beleidsvisie en een uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie voor Oldambt vast. Deze visie vormt het kader voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de komende jaren.

Gastvrijheid Werelderfgoed Waddenzee

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We richten ons, ondersteund door de VWG (Vereniging van Waddenzeegemeenten) op de gastvrijheid in het Werelderfgoed Waddenzee. Dit doen we door participatie aan het programma integraal gastheerschap met thema's zoals educatie, destinationmanagement en natuurbeheer. We zoeken de samenwerking met andere VWG-gemeente in de provincie Groningen zoals Het Hogeland en Eemsdelta. Zowel bestuurlijk als ook ambtelijk.

Programma integraal gastheerschap

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We participeren in het programma integraal gastheerschap met thema's zoals educatie, destinationmanagement en natuurbeheer.

Samenwerking VWG-gemeenten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zoeken de samenwerking met andere VWG-gemeenten in de provincie Groningen zoals Het Hogeland en Eemsdelta zowel bestuurlijk als ook ambtelijk.

9.3.5 Optimaliseren van de arbeidsmarkt

Beleidshorizon

We blijven werken aan een arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten. We streven naar een kwalitatieve match tussen de personeelsbehoeften van ondernemers en het arbeidspotentieel van onze inwoners, met bijzondere aandacht voor mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt.

Onze gemeente staat daarbij voor drie grote, onderling samenhangende regionale uitdagingen: de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, de impuls sociale infrastructuur (inclusief een toekomstplan voor het sociaal ontwikkelbedrijf) en de invoering van de wet van school naar duurzaam werk voor jongeren. Deze opgaven raken direct aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om iedereen een eerlijke kans te geven op volwaardige deelname aan de arbeidsmarkt. De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan de invoering van de Participatiewet in balans, die meer ruimte biedt voor maatwerk, vertrouwen en begeleiding. Deze koers sluit goed aan bij onze inzet op activering, ontwikkeling en ondersteuning richting werk of participatie.

Aanpak op hoofdlijnen

We trekken bedrijven aan uit kansrijke sectoren die aansluiten bij het arbeidspotentieel in onze regio. We benutten hierbij de mogelijkheden van impuls gelden en regionale samenwerking, bijvoorbeeld binnen de arbeidsmarktregio Werk in Zicht.

Tegelijkertijd investeren we in het activeren van inwoners die nu (nog) niet meedoen, onder wie statushouders, jongeren zonder startkwalificatie en mensen in langdurige bijstand. Met het programma Talent in zicht begeleiden we inwoners met potentie, maar zonder duidelijke arbeidsmarktkansen, naar duurzame participatie. De werkwijze is activerend, persoonlijk en toekomstgericht.

In 2026 werken we samen met Afeer aan de ontwikkeling van een nieuw uitvoeringsplan en een gedeelde visie op werk en participatie. Dit is nodig vanwege:

- de veranderingen in landelijke wet- en regelgeving (zoals de Participatiewet in balans),
- het belang van betere afstemming tussen gemeente en uitvoering,
- en de beschikbaarheid van impuls gelden die ruimte bieden voor vernieuwing.

We versterken onze grip op de instroom in participatietrede 1 en 2, onder meer door een gerichtere toegang tot de bijstand en meer focus op vroege ondersteuning en begeleiding op maat.

Ook leveren we een actieve bijdrage aan een inclusieve, regionale én grensoverschrijdende arbeidsmarkt, waarin jongeren, statushouders en andere werkzoekenden betere kansen krijgen op duurzame deelname.

Ontwikkelingen

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Talent in zicht

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan aan de slag met fase 2 van Talent in zicht waarbij we een instrumentarium en werkwijze gaan ontwikkelen voor de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Visie op re-integratie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan samen met Afeer een nieuwe visie op re-integratie en uitvoeringsplan uitwerken gericht op de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur en de toekomst voor het sociaal ontwikkelbedrijf.

Participatiewet in balans

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We starten met de implementatie van de Participatiewet in balans: vastleggen van nieuwe beleidskaders, aanpassen van werkprocessen en trainen van medewerkers om meer maatwerk, vertrouwen en begeleiding te realiseren.

WiZ-kaderplan

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de projectkaart sociale inclusie en het Talentperron opzetten vanuit het WiZ-kaderplan.

NPG project Leven Lang Ontwikkelen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan van start met het NPG project Leven Lang Ontwikkelen (LLO).

Toelichting: We zijn na de zomer gestart met het voorbereiden van de aanvraag van het NPG project.

Project Overbrugbanen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 zijn er 60 mensen doorgestroomd uit het project Overbrugbanen naar werk of vervolgtrajecten.

Wet van School naar duurzaam werk

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan aan de slag met de implementatie van de wet van School naar duurzaam werk die zorgt voor betere integrale aanpak van schooluitval en langdurige werkloosheid.

9.4 Programma 4 Zorg en samenleving

In dit programma staan de doelstellingen voor de ondersteunende dienstverlening aan inwoners van de gemeente die dat nodig hebben. Hieronder valt onder andere de inzet en kwaliteit van de jeugdzorg en Wmo. Ook zijn beschermd wonen, maatschappelijke opvang, armoedebestrijding en schuldhelpverlening belangrijke onderdelen in dit programma.

9.4.1 WMO, jeugd en participatiewet

Beleidshorizon

In 2026 willen we een sociale gemeente zijn waarbij de hulpvraag centraal staat en niet het recht. Omdat we de sociale voorzieningen betaalbaar moeten houden, willen we deze beschikbaar stellen aan inwoners die het nodig hebben. De gemeente kan en hoeft niet iedere hulpvraag met specialistische hulp op te lossen. Indien een inwoner specialistische zorg krijgt, wordt deze efficiënt en effectief georganiseerd en uitgevoerd en is deze rechtmatig en voldoet aan de kwaliteitseisen. Het aanbod aan sociale voorzieningen wordt binnen de financiële mogelijkheden afgestemd op de verschillende zorgbehoeften, waarbij we oog hebben voor de meest kwetsbare inwoners. Verschillende typen voorzieningen zijn beschikbaar, afgestemd op de zwaarte van de hulpvraag, de verschillende leefgebieden en voor iedere leeftijd. We willen normaliseren in plaats van medicaliseren en problematiseren. We maken daarom meer gebruik van voorliggende voorzieningen en zetten in op vrij toegankelijke algemene voorzieningen en preventie. Vrijwilligers en (jonge) mantelzorgers vervullen daarin een belangrijke rol. Dit wordt door ons zeer gewaardeerd en verdient meer aandacht. We gaan we de sociale vraagstukken integraal aanpakken en op verschillende niveaus schotten tussen voorzieningen doorbreken. We kiezen hierbij niet voor systeemoplossingen, maar voor creatieve maatwerkoplossingen waarbij de mens centraal staat. We continueren wat we hebben opgebouwd en versterken wat goed gaat. Veel dingen die gebeuren horen bij het 'normale' leven en vragen niet direct om professionele hulp.

Aanpak op hoofdlijnen

Algemeen:

- We gaan uitvoeringsprogramma's maken om uitvoering te geven aan de nieuwe beleidsvisies Jeugd en Wmo. Daarbij gaan we aandacht hebben voor de kwaliteit en rechtmatigheid in de zorg in brede zin, om effectieve en efficiënt de zorg te organiseren.

Hoofdlijnen Jeugdzorg:

- Wij organiseren een sterke Algemene Voorziening voor 'Basishulp Jeugd en Gezin' die vrij toegankelijk is. Iedereen kan hier gemakkelijk de toegang naar jeugdhulp vinden. Wanneer deze hulp niet toereikend is of er tijdelijk iets meer nodig is, dan is specialistisch maatwerk beschikbaar.
- We bouwen verder aan de transformatie beweging vanuit de lokale context: wij organiseren een sterke basishulp jeugd en gezin en als je er dan niet uitkomt is er specialistische hulp. We denken en werken vanuit wat jeugd en gezin nodig heeft en niet vanuit jeugdhulpproducten. De sleutel tot verandering is een andere werkwijze, die moet leiden tot een duurzame cultuurverandering, zowel van de aanbieders van hulp als van de gemeenten.

Wmo:

- We hanteren het volgende uitgangspunt: preventief waar mogelijk en specialistisch waar nodig.
- Inwoners die de huishoudelijke hulp zelf kunnen betalen zouden dit niet ten koste van gemeenschapsgeld moeten doen.
- We richten ons komend jaar op het versterken van 'Welzijn op Recept' door het stimuleren van meer doorverwijzingen, met als doel de zorg te ontlasten. Daarnaast zetten we in op het verder verankeren van Welzijn op Recept binnen huisartsenpraktijken, zodat het een vanzelfsprekend onderdeel wordt van de eerstelijnszorg. Hiermee werken we aan een structurele samenwerking tussen het sociaal domein en de zorg.

Beschermd Wonen:

- De transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis wordt verder doorgezet in 2026. Dit betekent dat wonen en zorg steeds meer van elkaar worden gescheiden. Daarnaast wordt verder ingezet op een lokale aanpak van dak- en thuisloosheid. In 2025 hebben we als gemeente steeds meer zicht gekregen op de omvang van het dak- en thuisloosheidsprobleem in Oldambt. Het Lokaal Actieplan Dakloosheid zal richting geven aan de concrete aanpak van dit vraagstuk, met als uitgangspunt 'Wonen Eerst'. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zes pijlers zoals omschreven in het Nationaal Actieplan Dakloosheid en de regionaal gestelde ambities.

Zorg en veiligheid:

- Zorg en veiligheid zijn onlosmakelijk verbonden en vragen om een integrale aanpak. Veel casussen beginnen binnen het sociaal domein, waarbij preventie en vroegsignalering cruciaal zijn om escalatie naar veiligheidscasuïstiek te voorkomen. Het zwaartepunt ligt bij de uitvoering in brede zin, waarbij zowel professionals binnen het sociaal domein als binnen veiligheidsstructuren betrokken zijn. Voor de beleidsmatige context wordt verwezen naar programma Veiligheid, paragraaf 2.2. Daar ligt de nadruk op beleidsmatige verdieping en samenwerking; hier wordt de voortgang van concrete acties binnen het sociaal domein toegelicht.

Ontwikkelingen

Algemeen:

- De kosten in het sociaal domein blijven de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. De betaalbaarheid blijft onder druk staan door stijgende tarieven als het gevolg van de loonontwikkeling in de diverse cao's.
- De spanning op de arbeidsmarkt zorgt voor personeelstekorten in veel branches. Als het gevolg van deze krapte kampen zorgaanbieders met wachtlijsten, daardoor krijgen inwoners niet altijd direct de benodigde zorg.

Jeugdzorg:

- De inzet van niet gecontracteerde (jeugd)zorg (hierna te noemen NGZ) stijgt (per saldo) in onze gemeente. Dit is een ontwikkeling die vanuit rechtmatigheids- en kwaliteitsoverwegingen actie en sturing vereist. NGZ is een maatwerkcontract die is overeengekomen tussen één jeugdhulpaanbieder en de gemeente. Met als doel om een jeugdige te ondersteunen omdat er binnen het gecontracteerde zorglandschap geen passende plek is gevonden.

Basisvaardigheden:

- Met de inwerkingtreding van de nieuwe Bibliotheekwet krijgen gemeenten een zorgplicht voor het bibliotheekwerk. Daarnaast worden zij geacht meerjarenbeleid op dit terrein te ontwikkelen. In 2026 treffen wij de voorbereidingen voor dit beleidsplan, dat uiterlijk eind 2027 moet zijn vastgesteld.
- Sinds eind 2024 vervult de gemeente een regierol in de aanpak van laaggeletterdheid. In 2026 stellen wij het uitvoeringsprogramma Basisvaardigheden op, waarin we richting geven aan de aanpak laaggeletterdheid.

Toegankelijkheid:

- De ontwikkeling van de Lokale Inclusie Agenda (LIA) wordt naar verwachting in 2026 opgesteld om Oldambt nog toegankelijker te maken, op verschillende gebieden. Dit is een wettelijke taak die voortvloeit uit het VN-Verdrag voor rechten van personen met een beperking.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Algemeen

Contractmanagement

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Contractmanagement binnen het sociaal domein wordt verder ontwikkeld en toegepast, hierbij ligt de focus op de doelmatigheid en rechtmatigheid van zorg.

Jeugd

Lopende projecten borgen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan continueren wat we al doen (en effectief is) en borgen de reeds lopende projecten, denk aan: informele gezinsondersteuning, de pilot collectieve jeugdhulp op het speciaal onderwijs (de Stuwe), school als wijk / Vraagbaak, M@zI (verzuimaanpak), Route Rubicon, Coalitie Kansrijke Start. Toukomstbuddy's.

Toelichting: Het borgen en continueren van projecten heeft deels plaatsgevonden met het vaststellen van het jeugdbeleid 2026 – 2029 op 4 maart 2026 door de gemeenteraad. Echter, we maken met het jeugdbeleid (en de hierboven genoemde projecten) nog verbinding met de maatregelen uit de sociale agenda van Nij Begun en de regiodeal.

Algemene voorziening uitbreiden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We breiden de algemene voorziening jeugd (SoWiesO) uit met een aantal jeugdhulpproducten gericht op:

Toelichting:

Basishulp staat voor: hulp bij opvoed- en opgroevragen, advies, begeleiding of lichte ondersteuning. Zo veel mogelijk zonder beschikking, dichtbij huis.

Aanvullende hulp staat voor: snelle inzet van gespecialiseerde hulp bij complexere situaties, zoals gedragsproblemen, scheiding of mentale problemen. Deze hulp ondersteunt ook de professionals in de basishulp.

Op dit moment wordt in de gemeente Oldambt onderzocht hoe we de basishulp, met als onderdeel onze algemene voorziening jeugd- en gezinsondersteuning (SoWiesO), kunnen versterken en uitbreiden.

Met de Groninger gemeenten is de afspraak gemaakt dat zij vóór 2029 de basishulp ingekocht en geïmplementeerd hebben. De aanvullende hulp volgt in de periode tot 2030.

Specialistische begeleiding

Specialistische begeleiding voor het individu en / of het gezin.

GGZ behandeling

Individuele enkelvoudige GGZ behandelingen.

Begeleiding en expertise

Begeleiding en expertise verslavingsproblematiek, LVB, en echtscheidingsproblematiek.

Basisjeugdhulp

*Samen vormt bovenstaande de **basisjeugdhulp** in de gemeente Oldambt.*

Inkopen aanvullende jeugdhulp

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het inkopen van **aanvullende jeugdhulp** in regio oost (netwerksamenwerking met een beperkt aantal aanbieders). In 2026 wordt een analyse en een visiedocument gemaakt, als onderdeel van de aanbesteding.

Toelichting: In het regionaal bestuurlijk overleg van april 2026 is besloten tot 7 maanden uitstel van de planning van de inkoop van basishulp en aanvullende hulp jeugd en gezin, om meer tijd te creëren voor een zorgvuldige voorbereiding van een toekomstbestendig jeugdhulplandschap. Dit is o.a. gedaan door middel van een uitgebreide marktconsultatie.

Regionaal inkopen hoogspecialistische jeugdhulp

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het regionaal inkopen van **hoogspecialistische jeugdhulp** (netwerksamenwerking met een beperkt aantal aanbieders). Tot 2023 wordt er stapsgewijs toegewerkt naar de volledige nieuwe inkoop van de hoogspecialistische jeugdhulp. In 2026 richten we ons op een andere werkwijze omtrent specialistische jeugdhulp en het anders organiseren van intensief ambulante interventies.

Toelichting: Binnen het programma Hoogspecialistische jeugdhulp (HSJ) willen we de hulp voor de meest kwetsbare jeugdigen verbeteren. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de Intensieve Ambulante Systeeminterventies, afgekort IAS. Uit onderzoek blijkt dat deze interventies nu te weinig, te verspreid en te laat worden ingezet. Hierdoor kunnen uithuisplaatsingen en zwaardere vormen van hulp soms niet voorkomen worden. De inzet van IAS wordt vanaf juni 2026 anders georganiseerd en ingezet.

Uitvoering rapport Molendrift

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Mits de raad akkoord gaat de kadernota wordt er in 2026 uitvoering gegeven aan het rapport van Molendrift om het risicogedrag van jongeren te verminderen door (nog) meer in te zetten op preventie en het verstevigen van de pedagogische basis.

Het rapport bevat een groot aantal aanbevelingen, onder andere op het gebied van jongerenhuisvesting, vakantiewerk, talentontwikkeling, aansluiting bij zorgteams op school, Europese uitwisselingen VMBO, digitale jongerenraad.

Wmo

Onderzoek invoering inkomensafhankelijke bijdrage

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Anticiperend op veranderende wetgeving onderzoeken we wat de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage vraagt van de gemeentelijke organisatie en treffen we de nodige voorbereidingen om de implementatie ervan onverwijld en adequaat te laten verlopen wanneer de wetgeving dit mogelijk maakt.

Toelichting: De wetgeving op dit onderwerp is nog niet gereed.

Lokale Inclusie Agenda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stellen een Lokale Inclusie Agenda vast en daarmee ook de Regenboog Uitvoeringsagenda.

Toelichting: De Lokale Inclusie Agenda is een wettelijke taak die op verschillende manieren ingevuld en uitgevoerd kan worden. In de gemeente Oldambt willen we dit onderwerp breed aanpakken, omdat inclusie iedereen raakt. Het is nog onduidelijk wanneer de ontwikkeling van de LIA opnieuw opgepakt kan worden.

Opstellen uitvoeringsplannen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 worden voor diverse thema's binnen de Wmo afzonderlijke uitvoeringsplannen opgesteld.

Toelichting: In 2026 wordt voor de diverse thema's binnen de Wmo één integraal uitvoeringsplan opgesteld. Waar nodig worden voor specifieke onderdelen aanvullende aanpakken uitgewerkt.

Acties uitvoeringsplannen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De acties die volgen uit deze uitvoeringsplannen Wmo worden benoemd in de eerste IBR van 2026.

Toelichting: De uitvoeringsagenda wordt eind 2026 pas afgerond. De acties zullen daarom in de eerste IBR van 2027 opgenomen.

Levering hulpmiddelen aanbesteden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan om de zorg continuïteit te waarborgen de levering van hulpmiddelen zoals rolstoel, driewiel fiets en scootmobiel ed. en ook de trapliften opnieuw aanbesteden in Oost-Gronings verband.

Onderwijs en kinderopvang

Lokaal educatieve agenda

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de LEA (lokaal educatieve agenda) herinrichten en stellen een uitvoeringsagenda op. Als gemeente hebben we de wettelijke verplichting om met schoolbesturen en kinderopvang jaarlijks overleg te voeren over onderwijsachterstanden. De overlegstructuur wordt aangescherpt om meer regie te krijgen en betere stappen te zetten.

Kwaliteit VVE-aanbod

We gaan de kwaliteit in het VVE-aanbod verhogen, door:

Concrete afspraken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het maken van concrete afspraken over de doelgroep definitie, toeleiding, doorgaande lijn, warme overdracht, resultaat afspraken. Deze worden vastgelegd in een kwaliteitskader.

Vormgeven zorgroute

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het vormgeven van de zorgroute voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften

Monitoren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het monitoren en duiden van de cijfers met behulp van de Peutermonitor

Bespreken knelpunten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het bespreken van knelpunten in het VVE-aanbod, om gezamenlijk tot oplossingen te komen.

SMI regeling aanpassen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de SMI regeling aanpassen. Deze regeling heeft als doel te voorzien in een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op grond van een sociaal en/of medische indicatie.

Aanpassen beleid toezicht en handhaving kinderopvang

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan het beleid toezicht en handhaving Kinderopvang aanpassen, uitvoeren en monitoren.

Laaggeletterdheid

Overkoepelende visie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 ronden we de overkoepelende visie op laaggeletterdheid af, met als doel de zelfredzaamheid van onze bewoners te vergroten.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang

Uitvoeringsagenda afronden

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de uitvoeringsagenda Beschermd Wonen afronden.

Toelichting: De uitvoeringsagenda Beschermd Wonen loopt vertraging op vanwege beperkte capaciteit op verschillende gebieden. Er is een sterke afhankelijkheid van bredere organisatieontwikkelingen, waardoor er minder progressie geboekt wordt dan gewenst. In 2026 zijn er keuzes gemaakt over de voortgang en het vervolg van de uitvoeringsagenda. Er is een nieuwe projectleider en het vervolg van de uitvoeringsagenda wordt opgepakt. De ambitie is om de uitvoeringsagenda in 2027 af te ronden.

Uitvoeringsagenda uitvoeren en monitoren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De uitvoeringsagenda Beschermd Wonen gaan we uitvoeren en monitoren.

Toelichting: Zie de actie hierboven.

Lokaal Actieplan Dakloosheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Het Lokaal Actieplan Dakloosheid gaan we uitvoeren en monitoren door in te zetten op pilots die invulling geven aan de pijler Wonen Eerst.

Casemanager Maatschappelijke Opvang

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We zetten verder in op lokaal casemanagement voor dak- en thuislozen door de functie Casemanager Maatschappelijke Opvang verder uit te breiden.

Zorg en veiligheid

Verbinding zorg en veiligheid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We versterken de verbinding tussen zorg en veiligheid op casus- en procesniveau en binnen uitvoeringsstructuren, met aandacht voor heldere rollen, overleg en integrale samenwerking.

Toelichting: Dit jaar is ingezet op het versterken van de randvoorwaarden voor een duurzame verbinding tussen zorg en veiligheid. Daarbij is gewerkt aan inzicht in processen, rollen en samenwerkingsstructuren en is geïnvesteerd in netwerkvorming en bewustwording. Hoewel hierin belangrijke stappen zijn gezet, vraagt de verdere uitwerking en borging binnen de uitvoeringsstructuren meer tijd.

Aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de regionale aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) aanvullen met lokale inzet, aansluitend bij de uitvoeringspraktijk en context van de eigen organisatie.

Toelichting: Dit jaar is verdere invulling gegeven aan de lokale aanvulling op de regionale aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Er is ingezet op een netwerk van aandachtfunctionarissen, themabijeenkomsten en de zelfscan Sterke Lokale Teams. De beoogde stappen zijn gerealiseerd. De verdere versterking en borging van de samenhang tussen activiteiten en interventies loopt door in 2027.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de implicaties en mogelijkheden voor lokale uitvoering van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (0-100) verkennen, als voorbereiding op gefaseerde implementatie.

Aanpak onbegrepen gedrag en onvrijwillige zorg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We versterken de aanpak rond onbegrepen gedrag en onvrijwillige zorg, met inzet op borging van bestaande werkwijzen en het verkennen van aanvullende ontwikkelkansen.

Aanpak ter Voorkoming van Escalatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE) verder implementeren, inclusief het trainen van professionals, het borgen van werkafspraken en het monitoren van de voortgang.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Doorlopende implementatie en borging van de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Voorzorggroep

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Voortzetting en uitwerking van de Voorzorggroep, voor inwoners in afwachting van SGGZ-ondersteuning, in samenwerking met netwerkpartners en met aandacht voor best practices in de regio.

9.4.2 Inburgering

Beleids horizon

De gemeente Oldambt zal zich overeenkomstig de nieuwe wet WI21 inspannen, dat de inburgeraars hun draai zullen vinden in de Nederlandse samenleving door te zorgen dat inburgeraars een goede start kunnen maken in onze gemeente.

Inburgering draagt daaraan bij door het leren van de taal, het groeien in zelfredzaamheid, sociale inbedding, begrip van de Nederlandse waarden en normen en een plan voor arbeidsparticipatie hand in hand te laten gaan. (beleidsstuk, inburgeringswet 2022)

Aanpak op hoofdlijnen

Het doel voor statushouders (eigenlijk vergunninghouders) is tweeledig. Het huisvesten zelf en het zelfstandig meedoen in de lokale samenleving. Het bevorderen van integratie en participatie (Uitvoeringplan) is hierbij belangrijk. Daarbij hebben we ook oog voor het (versterken van) draagvlak voor het ontvangen van nieuwe Nederlanders in de lokale samenleving. Vanuit de inburgeringswet 2021 zijn de volgende taken opgelegd aan de gemeente:

Ontwikkelingen

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Financieel ontzorgen

Financieel ontzorgen is uitgezet bij de VKB. De gemeente zal met verschillende externe partijen een plan van aanpak maken:

Evaluatie taken

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Taken zullen worden uitgebreid bij SWO en de VKB en worden geëvalueerd.

Toelichting: Het streven is om dit jaar met SWO en de VKB hun taken/opdracht te evalueren. De komende maanden ligt de focus bij inburgering op het schrijven van een integrale beleidsvisie nieuwkomers breed. Dit betekent dat er minder tijd zal zijn voor bovenstaande.

Aanbod samenbrengen

Maatschappelijke begeleiding

Maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door Sociaal Werk Oldambt (SWO). Hierbij is het van belang dat de samenwerking met de regievoerders van de gemeente goed wordt ingezet. De regievoerders zijn leidend in dit proces:

Monitoren en evalueren

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De taken van de maatschappelijke begeleiding zijn uitgeschreven en besproken met SWO. Dit zullen we monitoren en evalueren via gesprekken en rapportages die we aangeleverd krijgen van SWO.

Vrijwilligers

Voortgang IBR2

Voortgang IBR1

Vrijwilligers vervullen een belangrijke rol bij de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Hier willen we meer op in gaan zetten.

Toelichting: Deze rol is weggezet bij SWO in combinatie met het vrijwilligerspunt (VIP) wat SWO heeft ingericht. Hierin is wat ons betreft nog onvoldoende op ingezet, SWO geeft aan niet voldoende financiële middelen te ontvangen voor het VIP.

Leerroutes

De leerroutes zijn uitgezet bij verschillende gespecialiseerde onderwijsinstellingen:

Z-route

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Voor de Z-route zal een statushouders 800 participatie uren moeten voltooien. Hiervoor zullen we nog wat extra aandacht moeten hebben en afspraken moeten maken met maatschappelijke organisaties over de inzet en begeleiding hiervoor.

Evaluatiemomenten

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan jaarlijkse evaluatiemomenten met verschillende onderwijsroutes/ instellingen inplannen.

Interventies en doorontwikkeling

Fietslessen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Fietslessen voor statushouders willen we zo snel mogelijk inzetten om de statushouders verkeerveilig en mobiel te maken en om de uitbetaling van de gemaakte reiskosten te beperken.

Toelichting: Huis van de Sport wil in het najaar 2026 met een pilot starten in het kader van een mdt-project voor die doelgroep 18-27 jaar en ook andere groepen statushouders. Als gemeente Oldambt willen we hier graag aan deelnemen. Er zal een voorstel geschreven worden zodat ze fietslessen z.s.m. van start kunnen gaan.

Informatiemap

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We maken een informatiemap specifiek voor statushouders ontwikkelen met tekst en uitleg over de rechten en plichten verbonden aan de inburgering, bijstandsuitkering etc. Waar nodig vertaald in eigen taal.

Toelichting: Er wordt gewerkt aan een informatiemap voor statushouders waarbij verschillende disciplines (claim, bijzondere bijstand, inkomen en participatie, kwaliteitsmedewerker binnen het sociaal domein vertegenwoordigd zijn. Deze is zal in 2026 gereed zijn.

Actuele informatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We plaatsen van actuele informatie op de website over het inburgeren en huisvesten van statushouders binnen de gemeente.

Toelichting: De vraag is uitgezet echter kost dat meer tijd en inzet dan van tevoren verwacht. Team Claim, Kwaliteit en Communicatie zijn hierbij aangehaakt.

Taakstelling

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Voldoen aan de taakstelling 'huisvesting statushouders' die wordt opgelegd vanuit het Rijk.

Toelichting: We hebben vanuit de provincie bericht ontvangen dat we in de 1e helft van 2026 aan onze taakstelling hebben voldaan.

Evaluaties

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Minimaal 2 keer per jaar plannen we evaluaties in met ketenpartners over de ingekochte producten zodat de kwaliteit optimaal blijft en getoetst wordt.

Toelichting: Dit is bij een aantal ketenpartners gelukt en ook bij een aantal nog niet. Het streven is om dit in 2026 uit te voeren.

9.4.3 Terugdringen van problematische schulden

Beleids horizon

We willen dat onze inwoners en ondernemers sneller en op de juiste manier worden ondersteund om te voorkomen dat problemen escaleren. Als we dit realiseren leidt dit zowel tot maatschappelijke als financiële opbrengsten.

Aanpak op hoofdlijnen

We realiseren ons terdege dat de oplossing van de armoede en schuldenproblematiek niet in handen van Oldambt is. Wel zetten we in op preventie en uiteraard blijven we ons ook richten op het ondersteunen van inwoners en ondernemers die armoede en schuldenproblematiek ervaren.

In het kader van het Corona Perspectiefplan werken we de prioritaire thema's: lokale economie, schulden en armoede en kinderen en jongeren (zie kadernota 2022-2025) uit in een integraal plan als katalysator om blijvende impact te bewerkstelligen op het thema intergenerationele armoede. Onze NPG-aanvraag Generatierijkdom voorziet in een pilot voor het doorbreken van intergenerationele armoede en inzetten van de Doorbraakmethode.

Met het project Generatierijkdom zetten we in op het verbeteren van toekomstperspectieven voor kinderen en jongeren, het doorbreken van het taboe rondom armoede en schulden, gezinnen financieel en sociaal zelfredzaam maken en gelijke kansen voor kinderen en jongeren in het onderwijs.

Dit doen we door:

- Het aanbieden van financiële educatie op basisscholen en voortgezet onderwijs om te werken aan de versterking van (toekomstige) financiële zelfredzaamheid van kinderen.
- Voor huishoudens met hulpvragen op diverse gebieden, o.a. financiële problematiek, is ondersteuning aanwezig in de vorm van bv de Toukomstbuddy of de Vraagbaak op School.
- Het verbeteren van het toekomstperspectief van jongeren door ze te laten werken aan een startkwalificatie en/of het wegwerken van schuldenproblematiek en bijbehorende stress.
- Het inzetten van de doorbraakmethode.

De minimaregelingen in Oldambt zijn door bezuinigingen van 2019 behoorlijk versoberd. Daarnaast zijn door o.a. inflatie de kosten van het dagelijks leven aanzienlijk gestegen. Dit botst met de in 2024 vastgestelde visie op bestaanszekerheid, waardoor een herijking wenselijk is. Doel is bestaanszekerheid voor alle inwoners.

Ontwikkelingen

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Minimabeleid

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan het minimabeleid herijken.

Toelichting: We zitten in de beginfase van het herijken van het minimabeleid.

9.5 Programma 5 Duurzaamheid en milieubeheer

In het programma duurzaamheid en milieubeheer wordt aandacht besteed aan energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

9.5.1 Energietransitie en klimaat

Beleids horizon

De gemeente Oldambt wil in 2050 een CO₂-neutrale en klimaatbestendige gemeente zijn. Voor 2030 is de landelijke doelstelling een CO₂-reductie van 55% ten opzichte van 1990. Dit wordt gerealiseerd door zowel energie te besparen, als op te wekken. Heel Oldambt is in 2050 aardgasvrij. Met de warmtetransitie wordt ingezet op woningverbeteringen, energie- en aardgasbesparingen. Het streven is dat wonen in Oldambt betaalbaarder, comfortabeler en aantrekkelijk wordt voor jong en oud. Het structureel terugdringen van energiearmoede heeft aandacht in het bijzonder.

De gemeenten in Nederland hebben daarnaast een grote opgave op het gebied van klimaatadaptatie. In 2021 is het klimaatakkoord gesloten om de effecten van klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen fors terug te dringen. We zijn ons ervan bewust dat weersextremen een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid en leefbaarheid in onze regio. Deze kwetsbaarheden komen vooral voor op het gebied van hitte, droogte en hevige neerslag. Ook overstromingsrisico's kunnen een bedreiging vormen. We hebben de ambitie om kwetsbaarheden en risico's die ontstaan door klimaatverandering te verminderen. Dit doen wij niet alleen. Regionale samenwerking en gezamenlijke actie is hiervoor een vereiste.

Aanpak op hoofdlijnen

Voor de gebouwde omgeving heeft Oldambt de regierol en daar hoort de wettelijke verplichting bij (de omgevingswet) om eind 2026 een warmteprogramma op te leveren. In dit programma moet duidelijk worden hoe wij in 2050 volledig van het aardgas af zijn en welke stappen wij daarvoor de komende jaren nemen. Het warmteprogramma volgt de transitievisie warmte op en kent nadrukkelijk meer eisen. Dit vraagt om het maken van keuzes en het bepalen van de richting. De isolatieaanpak van Nij Begun (Maatregel 29) is een belangrijke pijler voor het behalen van het doel in 2050.

In september 2025 is de isolatieaanpak van start gegaan. Deze aanpak volgt uit maatregel 29 van Nij Begun. Met de isolatieaanpak hebben wij als gemeente de mogelijkheid om inwoners versneld te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. De isolatieaanpak is gericht op de ondersteuning van inwoners. Als gemeente informeren wij inwoners over de financiële mogelijkheden en ondersteunen wij bij de stappen richting de uitvoering.

Door stapsgewijs woningen te verduurzamen en energie te besparen willen we een besparing van het aardgasverbruik in 2030 realiseren van gemiddeld 20%. Dit willen we uitbreiden totdat heel Oldambt in 2050 aardgasvrij is.

Verder zal de komende jaren uitvoering worden gegeven aan het programma Zon en Wind. Tot 2030 werken we mee aan de realisatie van maximaal 100 hectare zonneparken die circa 100.000.000 kWh aan energie opleveren. Daarmee dragen we bij aan de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) voor 2030.

De Regionale Adaptatie Strategie Groningen en Noord-Drenthe (RAS) is de uitwerking van onze ambitie en samenwerking op het gebied van klimaatadaptatie. Een verdere uitwerking hiervan komt in de uitvoeringsagenda van de RAS, ook wel RUA genoemd.

De gevolgen van klimaatverandering zorgen voor een grote opgave. Deze opgave staat ook in relatie met een aantal andere thema's in de fysieke leefomgeving. Denk aan bijvoorbeeld de bouw, infrastructuur en natuurbeheer. Het is daarom een belangrijk thema in het kader van de nieuwe omgevingsvisie. We blijven het afkoppelen van regenwater op particulier terrein middels een subsidie stimuleren. Ook proberen we ons eigen water- en rioolsysteem continu robuuster te maken om zo beter bestand te zijn tegen hoosbuien. We zoeken een combinatie tussen afkoppelen van regenwater en aanvoer voor waterpartijen en kijken daarnaast naar inlaatmogelijkheden vanuit boezemkanalen. Daarnaast zal er in de openbare ruimte ook meer plek voor water moeten komen. Om in tijden van droogte niet in de problemen te komen met waterstanden in gemeentelijke waterpartijen, zal water langer vastgehouden moeten worden of moet worden gekeken naar aanvoermogelijkheden.

Zie ook het programma woon- en leefklimaat voor wat betreft duurzame woningen.

Ontwikkelingen

De gemeente Oldambt werkt sinds 2026 met een programma Klimaat en Energie. Dit programma moet ons als organisatie dermate voorbereiden dat wij in 2050 een aardgasvrije gemeente zijn. Daarbij is voldoende netcapaciteit een randvoorwaarde om te slagen. Niet alleen voor de energietransitie, maar ook voor onder andere onze woningbouwopgave, economische ontwikkelingen en het vestigingsklimaat van onze bedrijven. Vanaf 1 juli 2026 is er een nieuw maatschappelijk prioriteringskader ingegaan van het ACM waarbij alle aanvragen de komende periode op de wachtlijst belanden. Dit prioriteringskader bepaalt hoe netbeheerders schaarse transportcapaciteit op een vol stroomnet verdelen. Hierin krijgen maatschappelijke projecten voorrang en verdwijnt het onderscheid tussen klein- en grootverbruik aansluitingen. Op 1 januari 2027 zullen zij de stroom aan de hand van de prioritering verdelen met degene op de wachtlijst. Hierbij wordt de beschikbare capaciteit verdeeld. De ruimte die altijd gereserveerd werd voor kleinverbruik verdwijnt.

Deze ontwikkeling is voor ons als gemeente relevant. Omdat dit betekent dat de netbeheerder de beschikbare capaciteit zal opdelen. Waar het verzorgingsgebied van Oostwold is aangemerkt als kritiek netdeel en hier tot de realisatie van een nieuw middenspanningstation geen ruimte is voor nieuwe aanvragen. Kan deze situatie van netcongestie zich ook in andere delen van de gemeente gaan voordoen door deze nieuwe werkwijze. Hierbij is netuitbreiding van het stroomnet een oplossing. Echter onderzoekt de gemeente tevens op welke wijze piekbelasting van het stroomnet beperkt kan worden. Naast het oplossen zal er dus onderzocht worden hoe de gemeente Oldambt de netcongestie kan beheersen door betere benutting van het huidige stroomnet en hoe toekomstige netcongestie kan worden voorkomen door het integraal plannen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Duurzame elektriciteit

Samenwerkingsplan

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 wordt een samenwerkingsplan met Enexis uitgewerkt, met daarin aandacht voor aansluitingen, samenwerking tussen overheden, netbeheerders, ondernemers en inwoners.

Toelichting: De gemeente Oldambt is aan het verkennen hoe zij zich kan organiseren om onze netinfrastructuur toekomstbestendig te maken en om netcongestie te voorkomen. Daarin wordt goed samengewerkt met onze netbeheerder, maar is het op dit moment onwaarschijnlijk dat voor het einde van dit jaar er een samenwerkingsplan ligt.

Duurzame warmte

Isolatieaanpak Nij Begun

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 is de isolatieaanpak Nij Begun ingericht en draaiend, waarmee woningen klaar gemaakt worden voor de uitvoering van het warmteprogramma.

Warmteprogramma

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Als vervolg op de transitievisie warmte wordt in 2026 het warmteprogramma opgesteld.

Restwarmtenet

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Met het verdiepende onderzoek naar de restwarmte van Google dat in 2025 is uitgevoerd, kan in 2026 worden besloten hoe- en of we een vervolg geven aan een restwarmtenet in Winschoten.

Campagne Oldambt Verwarmt

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We starten in 2026 met het vervolg op de campagne van Oldambt Verwarmt om inwoners te bereiken en te ondersteunen bij energiebesparing en de isolatieaanpak van Nij Begun.

Toelichting: De campagne met de warmtebus is gestart. Ook is er een klimaatmuseum in de klinker van 9 tot en met 29 september. Tegelijkertijd zijn er nog geen inwonersbijeenkomsten georganiseerd. De voornaamste reden hiervoor is het vertrek van de projectleider.

Nieuwborgen.net

Verduurzamen woningvoorraad

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Nieuwborgen richt zich in 2026 op de afspraken met Groninger Huis over het verduurzamen van de woningvoorraad in het projectgebied. Het project loopt tot 2028, wanneer de evaluatie plaatsvindt. De verwachting is dat het project eerder is afgerond.

Evaluatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Toegevoegd in IBR1:

In 2026 wordt daarnaast aandacht besteed aan een gezamenlijke evaluatie van de werkwijze van het project Nieuwborgen samen met de gemeente Eemsdelta. Onderdeel van deze evaluatie is de vraag hoe de opgedane ervaringen en lessen inzetbaar zijn voor de verdere energietransitie binnen beide gemeenten – waarbij de toepassing daarvan binnen beide gemeenten uiteraard de verantwoordelijkheid is van elke gemeente zelf is. Daarnaast wordt gewerkt aan versterking van de rol van de biogasproducent voor de lokale gemeenschap.

Klimaatadaptie

Regionale subsidieregeling

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We stimuleren inwoners met het nemen van klimaat adaptieve maatregelen door het opstellen van een regionale subsidieregeling.

Regenwaterstructuur

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan een regenwaterstructuur aanleggen in het centrum van Scheemda.

Toelichting: De voorbereidende werkzaamheden zijn opgestart, maar de uitvoering zal in 2027 plaatsvinden.

Regenwaterriool

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan een regenwaterriool in de Kerkwijk in Nieuw Scheemda aanleggen.

Toelichting: De voorbereidende werkzaamheden zijn opgestart, maar de uitvoering zal in 2027 plaatsvinden.

Klimaatsubsidie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan een brede klimaatsubsidie opstellen.

Onderhoud

Constantijn Huygenslaan

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de riolering aan de Constantijn Huygenslaan in Winschoten relinen.

Toelichting: werkzaamheden worden samen met Molenweg Winschoten (zie hieronder) aanbesteed in 2026, maar uitvoering zal plaatsvinden in 2027.

Molenweg

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

We gaan de riolering aan de Molenweg in Winschoten relinen.

Toelichting: werkzaamheden worden samen met Constantijn Huygenslaan Winschoten (zie boven). Aanbesteed in 2026, maar uitvoering zal plaatsvinden in 2027.

9.6 Programma 6 Bestuur

Dit programma omvat alles wat te maken heeft met de raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, het gebouw Halte Democratie en de griffie. Ook de lasten voor referenda en verkiezingen en de kosten van bestuurlijke samenwerkingsverbanden worden hierin verantwoord.

9.6.1 Lokale democratie versterken

Beleids horizon

In 2026 is de publieke belangstelling voor gemeentelijk beleid en gemeentepolitiek vergroot. Inwoners werken daarbij samen met ons aan de toekomst van Oldambt.

Aanpak op hoofdlijnen

- Communicatie over besluitvorming door de gemeenteraad.
- Participatie van inwoners wordt (verder) gestimuleerd.

Ontwikkelingen

Om bij te dragen aan onze doelstelling De Oldambtster centraal stellen werken we aan de doorontwikkeling van Participatie en Gebiedsgericht werken. We hanteren bij deze manieren van werken dezelfde uitgangspunten: vertrouwen in de lokale overheid versterken, inwoners meer invloed geven over de eigen leefomgeving, en weten wat er leeft en speelt.

Hoewel er op veel vlakken al participatief wordt gewerkt en de raad in 2021 een visie op participatie heeft vastgesteld, ontbreekt het nog aan samenhang en een eenduidige aanpak. In lijn met de nieuwe Omgevingswet en de Wet versterking participatie op decentraal niveau wil de gemeente participatie vroegtijdig, inclusief en actief vormgeven. In de Omgevingsvisie bieden we initiatiefnemers handvaten in een stappenplan. Daarnaast wordt er gewerkt aan een participatieverordening, die de huidige inspraakverordening vervangt en de wettelijke verplichting invult om inwoners nauwer te betrekken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van beleid. Centraal staat de vraag: "wat kan de inwoner van de gemeente Oldambt verwachten als het gaat om participatie?"

Met het Programma Gebiedsgericht werken gaan we methodisch te werk. Met het opstellen van wijk- en dorpsagenda's introduceren we een structurele vorm van bewonersparticipatie. Hierin worden samen met bewoners vraagstukken geprioriteerd. Elke vier jaar stellen we de wijk- en dorpsagenda's gezamenlijk vast.

Acties

Hieronder worden de verschillende acties binnen dit programma gespecificeerd en toegelicht:

Raadscommunicatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Raadscommunicatie wordt verder doorontwikkeld.

Toelichting: Naast 'Ontmoet de raad' is gestart met 'Gast van de raad'. Verder wordt na de raadsvergaderingen een publieksvriendelijk verslag gemaakt en verspreid. Via RTVGO! is daarnaast ook gestart om het werk van de raad en de raadsleden, raadsleden en instrumenten van de raad onder een breed publiek bekend te maken.

Visie op Participatie

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In 2026 wordt de Visie op Participatie uit 2021 geëvalueerd. Daarbij worden inwoners, raads- en collegeleden en ambtenaren betrokken.

Participatieverordening

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De opbrengst van de evaluatie wordt meegenomen in het opstellen van de Participatieverordening die voor 1 januari 2027 door de gemeenteraad moet worden vastgesteld. Ook bij de ontwikkeling van de Participatieverordening worden bovenstaande groepen betrokken.

Dorps- en wijkagenda's

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

De eerste dorps- en wijkagenda's worden opgesteld. Dit doen we in elk geval in de pilotgebieden Drieborg, Winschoten-Zuid en Bad Nieuweschans (zie Programma 2).

Opkomst verkiezingen

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen worden verschillende middelen ingezet om de opkomst te bevorderen: in samenwerking met de gemeenteraad wordt er een stemwijzer gemaakt en daarnaast wordt er in samenwerking met de deelnemende politieke partijen een verkiezingsdebat georganiseerd.

Introductieprogramma

Voortgang IBR1

Voortgang IBR2

Er wordt een introductieprogramma verzorgd voor de nieuwe gemeenteraad om ze een goede start te geven en om ze in positie te brengen om hun rollen goed te kunnen vervullen

